

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. E02-59.

(Prot.Nr.54.,5§)

2013. gada 1. novembrī

**Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu
Lieta Nr.p/13/03.04.-01/6**

**Par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu
RRF SIA „TORNIS” un piegādātāju apvienības – SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO
plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” – darbībās**

1.Ievads	2
2.Iespējamā pārkāpumā iesaistītie uzņēmumi.....	2
3.Process	3
3.1.KP izmeklēšana	3
3.2.Lietā izmantotie pierādījumi.....	3
4.Lietas apraksts	3
4.1.Konkurss	3
4.2.Konkursa dokumentācijā konstatētās iespējamās saskaņotās rīcības pazīmes....	4
4.3.No lietas dalībniekiem iegūtā informācija	4
4.3.1. Inspekcija pie RRF SIA „TORNIS”	4
4.3.2. Inspekcija pie SIA „ARMO plus”	5
4.3.3. Inspekcija pie SIA „AD Kodols”	6
4.3.4. Inspekcija pie SIA „Apsardzes dienests ADJ”	7
4.3.5. RRF SIA „TORNIS” pēc pašiniciatīvas sniegtā informācija un paskaidrojumi	8
4.3.6. SIA “AD Kodols” pēc pašiniciatīvas sniegtā informācija un paskaidrojumi	10
5.KL 11.panta pirmās daļas piemērošana.....	13
5.1.Piemērojamās normas.....	13
5.2.Aizliegtas vienošanās pārkāpuma skaidrojums judikatūrā	14
5.3.Vienoššanās izvērtējums Lietā un secinājumi.....	16

6.Lietas dalībnieku viedokļi.....	17
6.1. SIA „AD Kodols” viedoklis un argumenti	17
6.2. RRF SIA „TORNIS” viedoklis un argumenti	19
7.Naudas soda aprēķins.....	23
7.1. Naudas soda piemērošanas vispārējais pamats	23
7.2. Pārkāpuma smagums.....	23
7.3.Pārkāpuma ilgums	24
7.4. Atbildību pastiprinoši vai mīkstinājoši apstākļi	24
8.Nolemjošā daļa	24

1. Ievads

[1] Konkurences padome (turpmāk – KP) 03.05.2013. saņēma Valsts akciju sabiedrības „Valsts nekustamie īpašumi” (turpmāk – VNĪ) 02.05.2013. iesniegumu Nr.33/16794 *Par iespējamu aizliegtu vienošanos* (turpmāk – Lieta). VNĪ Iesniegumā KP norādīja, ka, savas kompetences ietvaros izvērtējot iepirkumu „*Fiziskās apsardzes pakalpojumi*” (id.Nr.VNĪ/2013/19/CAB-1; turpmāk - Konkurss), konstatēja pazīmes, kas varētu liecināt par iespējamu aizliegtu vienošanos pretendentu starpā.

[2] Lai pārbaudītu pirmšķietami esošās pārkāpuma sastāva pazīmes, KP veica procesuālās darbības pie četriem tirgus dalībniekiem. KP amatpersonas izpētes gaitā pārbaudīja, vai Konkursā tirgus dalībnieki nav savus piedāvājumus savstarpēji saskaņojuši, tādējādi pārkāpjot Konkurences likuma (turpmāk – KL) 11.panta pirmajā daļā noteikto vienošanās aizliegumu.

2. Iespējamā pārkāpumā iesaistītie uzņēmumi

[3] RRF SIA „TORNIS” reģistrēta komercreģistrā ar reģistrācijas Nr.40003016130, juridiskā adrese: Čiekurkalna 1.līnija 74, Rīga, LV-1026.

RRF SIA „TORNIS” valdes loceklis – V.A.

[4] SIA „AD Kodols” reģistrēta komercreģistrā ar reģistrācijas Nr.40103405071, juridiskā adrese: Augstrozes iela 1D, Rīga, LV-1026.

SIA „AD Kodols” valdes loceklis – A.A.

[5] SIA „ARMO plus” reģistrēta komercreģistrā ar reģistrācijas Nr.40003908998, juridiskā adrese: Ostas prospekts 6-18, Rīgā, LV-1034.

SIA „ARMO plus” valdes loceklis – I.K.

[6] SIA „Apsardzes dienests ADJ” reģistrēta komercreģistrā ar reģistrācijas Nr.40103576696, juridiskā adrese: Bišu iela 10A, Rīgā, LV-2012.

SIA „Apsardzes dienests ADJ” valdes loceklis – S.T.

[7] Atbilstoši KL 1.panta 9.punktam, RRF SIA „TORNIS”, SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” ir uzskatāmi par savstarpēji neatkarīgiem tirgus dalībniekiem. Turklāt minētie tirgus dalībnieki sniedz apsardzes pakalpojumus Latvijas teritorijā un ir uzskatāmi par savstarpējiem konkurentiem, tajā skaitā Konkursa ietvaros. Konkrētā tirgus robežas no ģeogrāfiskā un preču aspekta

netiek sīkāk noteiktas, un precīza konkrētā tirgus definīcija tiek atstāta atvērta šīs Lietas izskatīšanā, jo horizontālo karteļu vienošanos lietās konkrētā tirgus noteikšana ir nepieciešama vienīgi, lai noteiktu, vai tirgus dalībnieki ir savstarpēji uzskatāmi par konkurentiem. Turklāt Lietas ietvaros nav iegūti pierādījumi, kas radītu šaubas par to, ka visi Lietas dalībnieki darbojas vienā konkrētajā tirgū.

3. Process

3.1. KP izmeklēšana

[8] Pamatojoties uz KL 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 22.panta 3.punktu un 25.pantu, KP 24.05.2013. ierosināja Lietu.

[9] 18.06.2013. KP amatpersonas, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 12.06.2013. lēmumu Nr.3-12/163/9, veica KL 9.panta piektās daļas 4. un 5.punktā noteiktās procesuālās darbības pie RRF SIA „TORNIS”, SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” (turpmāk – Inspekcija).

3.2. Lietā izmantotie pierādījumi

[10] Galvenie pierādījumi lietā, uz kuriem balstīti KP secinājumi:

- (a) VNĪ sniegtā informācija;
- (b) Inspekciju laikā no RRF SIA „TORNIS”, SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” pārstāvjiem saņemtā informācija un paskaidrojumi;
- (c) SIA „AD Kodols” datora spoguļattēlā esošā informācija.

4. Lietas apraksts

4.1. Konkurss

[11] Saskaņā ar Publiskā iepirkuma likuma 1.panta 6.punktu „*Iepirkuma procedūra ir procedūra, saskaņā ar kuru pasūtītājs atlasa piegādātājus un piešķir tiesības noslēgt publiskus būvdarbu, piegādes vai pakalpojumu līgumus*”. Pasūtītāja iepirkumu komisija kā iepirkuma metodi izvēlējās atklātu konkursu.

[12] Piedāvājumu iesniegšanas termiņš noslēdzās 22.04.2013. plkst.12.00. Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju IUB interneta vietnē¹ Konkurssam kopumā tika iesniegti 13 pretendentu piedāvājumi. No RRF SIA „TORNIS” un piegādātāju apvienības SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” (turpmāk – Piegādātāju Apvienība) tika saņemti šādi piedāvājumi:

¹ Skat. <http://www.iub.gov.lv/pvs/show/323028>

Konkursa pretendenta piedāvājuma iesniegšanas laiki un piedāvātā līgumcena

Nr. p.k.	Pretendents	Piedāvājuma iesniegšanas datums un laiks	Piedāvātā līgumcena, latos bez PVN
1.	RRF SIA „TORNIS”	22.04.2013. plkst.09:50	45 232,92
Piegādātāju Apvienība			
2.	SIA „AD Kodols”	22.04.2013. plkst.09:50	45 238,92
3.	SIA „ARMO plus ”		
4.	SIA „Apsardzes dienests ADJ”		

Par Konkursa uzvarētāju tika atzīta RRF SIA „TORNIS”, bet Konkursa rezultāti tika apstrīdēti un IUB 26.07.2013. pieņēma lēmumu, ar kuru aizliedza slēgt līgumu ar RRF SIA „TORNIS”.

4.2. Konkursa dokumentācijā konstatētās iespējamās saskaņotās rīcības pazīmes

[13] RRF SIA „TORNIS” un Piegādātāju Apvienība:

- (a) piedāvājumi tika iesniegti vienlaicīgi (skatīt tabulu augstāk);
- (b) iesniegti vizuāli ļoti līdzīgi piedāvājumi – cauršūti ar vienādu auklu, vienādi noformēti gan satura rādītājs, gan pārējie iepirkuma dokumenti;
- (c) saskaņā ar nolikuma 9.4.punkta prasību pretendentiem ir jāiesniedz līguma izpildē iesaistīto pretendenta saraksts, un abu pretendenta piedāvājumos darbinieku saraksts ietver vienus un tos pašus darbiniekus
- (d) iesniegti gandrīz vienādi tehniskie piedāvājumi, t.i., atšķirībā no pārējiem pretendentiem, kuri iesnieguši nolikuma prasībām atbilstošu tehnisko piedāvājumu, RRF SIA „TORNIS” un Piegādātāju Apvienības piedāvājumi ir iesniegti kā viens teikums, proti, apliecinājums par to, ka pretendents iepirkuma līguma slēgšanas tiesību iegūšanas gadījumā apņemas izpildīt visas tehniskās specifikācijas prasības;
- (e) finanšu piedāvājumā iepirkuma priekšmeta 1.daļai norādītā kopējā cena abiem pretendentiem atšķiras tikai par LVL 6,00, turklāt piedāvājuma summā sakrīt pat norādītie santīmi. Pretendenta piedāvātā kopēja cena: SIA „TORNIS” – LVL 45 232,92, Piegādātāju Apvienība – LVL 45 238,92.

4.3. No lietas dalībniekiem iegūtā informācija

4.3.1. Inspekcija pie RRF SIA „TORNIS”²

[14] Inspekcijas laikā, ierodoties komercsabiedrības RRF SIA „TORNIS” juridiskajā adresē Čiekurkalna 1.līnija 74, Rīgā, KP amatpersonas konstatēja, ka RRF SIA

² 18.06.2013. KP amatpersonas, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 12.06.2013. lēmumu Nr.3-12/163/9, 2013.g., īstenoja KL 9.panta piektās daļas 4. un 5.punktā noteiktās procesuālās darbības komercsabiedrībās – Lietas materiālu 136.-138. lpp.

„TORNIS” telpās atrodas SIA „AD Kodols” valdes loceklis A.A., kuram minētajās telpās ir savs darba kabinets. Vienlaicīgi tika noskaidrots, ka RRF SIA „TORNIS” valdes loceklis V.A. darba vietā neatrodas, tāpēc notika telefoniska sazināšanās, pēc kuras V.A. nekavējoties ieradās RRF SIA „TORNIS” telpās. Inspekcijas laikā no komercsabiedrības pārstāvja V.A. tika saņemti paskaidrojumi, veikta datorā un e-pastos esošo dokumentu apskate un izdruka.

[15] RRF SIA „TORNIS” valdes loceklis V.A. sarunā skaidroja³, ka: uzņēmums dibināts 1990.gadā. Konkursos tas piedalās vidēji reizi mēnesī. Piedalīšanās notiek visos konkursos par apsardzes pakalpojumiem, kuros RRF SIA „TORNIS” var izpildīt attiecīgā nolikuma prasības. Ja RRF SIA „TORNIS” nolikuma prasības nevar izpildīt individuāli, tiek pieaicināti apakšuzņēmēji. V.A. uzņēmumā strādā kopš tā dibināšanas brīža.

[16] V.A. norādīja, ka konkursam piedāvājumi tiek sagatavoti šādā veidā: 1) no sākuma tiek saņemta informācija no sekretāres (tobrīd grāmatvedes), ka IUB ir izsludināts konkurss; 2) tad viņš un A.A. apspriež, vai RRF SIA „TORNIS” piedalīsies konkursā un vai nepieciešami apakšuzņēmēji.

[17] V.A. turklāt norādīja, ka sadarbība ar citiem uzņēmumiem konkursu ietvaros notiek tādējādi, ka tad, kad grāmatvede nosaka, ar kādu cenu RRF SIA „TORNIS” ir gatavs piedalīties, saprotot, ka, ņemot vērā vēl sociālo nodokli, šāds piedāvājums nebūs konkurētspējīgs, tiek domāts cits variants, t.i., piesaistīt apakšuzņēmumus, kas ir mikrouzņēmumi – SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus”, SIA „Apsardzes dienests ADJ”. Savstarpējā sadarbība, respektīvi, ar kādu cenu startēt konkursā un citi jautājumi konkursa ietvaros tiek koordinēti caur A.A. Piedāvājumu Konkursam gatavoja V.A., A.A. un grāmatvede. Dokumenti, piemēram, titullapa, satura rādītājs, Konkursam tika gatavoti uz grāmatvedes darba datora. Konkrētajam konkursam līgumcena tika veidota šādā veidā: grāmatvede iedeva cenu ar algām un nodokļiem, bet gala cenu noteica V.A.. Savukārt A.A. noskaidroja, vai uz šo konkursu SIA RRF „Tornis” būs apakšuzņēmēji. Tika noskaidrots, ka apakšuzņēmēji – SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” – ir piekrituši piedalīties. Minētie apakšuzņēmēji piedāvāja savu līgumcenu. V.A. pielika daļu klāt un izveidoja līgumcenu, ar kuru SIA RRF „Tornis” startēja Konkursā.

[18] V.A. norādīja, ka RRF SIA „TORNIS” piedāvājumu fiziski iepirkuma komisijai nogādāja A.A..

[19] Skaidrojot vizuālo līdzību RRF SIA „TORNIS” un Piegādātāju Apvienības piedāvājuma dokumentos, V.A. piekrita, ka titullapas ir līdzīgas, bet izskaidrot nevarēja, kāpēc tās ir tik līdzīgas.

[20] Skaidrojot situāciju, ka piedāvājumos norādītie darbinieki, kas izpildīs darbus, sakrīt abiem pretendentiem, V.A. paskaidroja, ka ar personāla jautājumiem nodarbojas A.A., kurš atlasa cilvēkus, kas izpildīs faktiskos darbus konkrētajā konkursā. A.A. ir RRF SIA „TORNIS” apsardzes dienesta vadītājs.

4.3.2. Inspekcija pie SIA „ARMO plus”⁴

[21] Inspekcijas laikā, ierodoties komercsabiedrības SIA „ARMO plus” juridiskajā adresē Ostas prospektā 6-18, Rīgā, KP amatpersonas sastapa A.A. tēvu, kurš

³ Skat. 18.06.2013. Sarunu protokolu – Lietas materiālu 199.-203. lp.

⁴ 18.06.2013. KP amatpersonas, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 12.06.2013. lēmumu Nr.3-12/163/9, 2013.g., Īstenoja KL 9.panta piektās daļas 4. un 5.punktā noteiktās procesuālās darbības komercsabiedrībās – Lietas materiālu 136.-138. lp.

paskaidroja, ka SIA „ARMO plus” kādreiz, iespējams, ir piederējusi viņa dēlam A.A., bet pašreizējo SIA „ARMO plus” valdes locekli I.K. viņi nepazīst un nekad tādu nav satikuši.

[22] Ņemot vērā faktiskos apstākļus, KP amatpersonas devās uz SIA „ARMO plus” valdes locekļa I.K. deklarēto dzīves vietu Motora ielā 5 – 66, Rīgā.

[23] SIA „ARMO plus” valdes loceklis I.K. sarunā skaidroja⁵, ka viņa galvenie darba pienākumi ir sagatavot tāmes konkursiem. A.A. izlemj, kuros konkursos ir jāpiedalās. Tāmes tiek sagatavotas uz A.A. datora (stacionārā datora mājās). I.K. faktiski uzņēmumu nevada, un viņa amats ir tikai formalitāte. Turklāt par valdes locekli viņš kļuva tādēļ, ka iepriekšējā direktora (A.Z.) apsardzes sertifikātam bija beidzies darbības termiņš, bet I.K. šāds sertifikāts bija spēkā esošs. Šāds sertifikāts nepieciešams, lai būtu apsardzes uzņēmuma vadītājs. Faktiski uzņēmumu vada A.A., viņš dod norādījumus – ko tāmēt, kur parakstīties, kādos konkursos piedalīties.

[24] I.K. paskaidroja, ka Konkursa tāmi viņš gatavoja pie A.A. mājās, Garkalnē, uz A.A. datora. Visas tāmes, ko I.K. ir gatavojis, paliek pie A.A. Tāpat A.A. norāda, kādus skaitļus rakstīt tāmē, bet I.K. funkcija ir tikai parakstīt dokumentus.

4.3.3. Inspekcija pie SIA „AD Kodols”⁶

[25] Inspekcijas laikā, ierodoties komercsabiedrības SIA „AD Kodols” juridiskajā adresē Augstrozes ielā 1D, Rīgā, KP amatpersonas konstatēja, ka tur atrodas vairumtirdzniecības veikals. Tāpēc tika sazvānīts valdes loceklis A.A., kurš paskaidroja, ka atrodas RRF „TORNIS” telpās, t.i., Čiekurkalna 1.līnija 74, Rīgā, tādējādi KP amatpersonas devās uz attiecīgo adresi. No SIA „AD Kodols” pārstāvja tika saņemti paskaidrojumi, veikta dokumentu apskate, t.sk. datorā un e-pastā esošo dokumentu apskate, un spoguļattēla izveide⁷.

[26] SIA „AD Kodols” valdes loceklis A.A. sarunā⁸ skaidroja, ka viņš ir RRF SIA „TORNIS” apsardzes dienesta vadītājs.

[31] SIA „AD Kodols” darbojas aptuveni divus gadus. A.A. tajā darbojas no uzņēmuma dibināšanas brīža un uzņēmumā pilda visas funkcijas (pasūta formas tērpus, pieņem darbā cilvēkus, kontrolē uzņēmuma darbību utt.).

[27] SIA „AD Kodols” konkursos nepiedalās bieži, jo kā mikrouzņēmums nevar nodrošināt diennakts režīmā vairāk kā viena objekta apsardzi. VNĪ rīkotais Konkurss bija otrais konkurss, kurā SIA „AD Kodols” piedalījās.

[28] Par SIA „AD Kodols” piedalīšanos konkursos izlemj A.A., kurš sagatavoja arī attiecīgo piedāvājumu Konkurssam. Piedāvājumu sagatavoja šādi: uzrakstīja melnrakstu ar pildspalvu, savukārt tīrrakstu uz datora sagatavoja RRF SIA „TORNIS” grāmatvede. Arī tāmi gatavoja A.A..

[29] A.A. paskaidroja, ka uz Konkursu tika gatavoti divi piedāvājumi: viens no RRF SIA „TORNIS”, kurš uzvaras gadījumā ņemtu apakšuzņēmējus (A.A. aicināja kā apakšuzņēmējus SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ”); otrs piedāvājums no Piegādātāju Apvienības. Turklāt abus piedāvājumus pasūtītājam nogādāja A.A.

⁵ 18.06.2013. Sarunu protokols Lietas materiālu – 151.-154. lpp.

⁶ 18.06.2013. KP amatpersonas, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 12.06.2013. lēmumu Nr.3-12/163/9, 2013.g., īstenoja KL 9.panta piektās daļas 4. un 5.punktā noteiktās procesuālās darbības komercsabiedrībās – lietas materiālu 136.-138. lpp.

⁷ Skatīt 18.06.2013. Protokolu par KL 9.panta piektās daļas 4. un 5. punktā paredzēto izmeklēšanas darbību veikšanu – lietas materiālu 157.-161. lpp.

⁸ Skatīt 18.06.2013. Sarunu protokols - lietu materiālu 162.-166. lpp.

[30] Piedāvājumos esošās līdzības A.A. skaidroja ar to, ka viņš pats saņēma visus dokumentus no abiem pretendentiem un RRF SIA „TORNIS” biroja telpās uz kāda no esošajiem datoriem sastādīja piedāvājumus.

[31] SIA „AD Kodols” datora spoguļattēla apskates laikā iegūtie pierādījumi:

[32] SIA „AD Kodols” esošajā datorā tika atrasti uz RRF SIA „TORNIS” attiecināmi dokumenti, kas ietverti mapēs ar šādiem nosaukumiem: akti, algas, atskaites V.A., benzīns, kase, konkursu dokumenti u.c. Turklāt datorā ir izveidotas atsevišķas mapes ar nosaukumiem „SIA ARMO plus” un „AD Kodols”.

[33] SIA „AD Kodols” datora mapē „SIA ARMO plus” atradās mapes ar šādiem nosaukumiem – gada pārskati, konkursu dokumenti (Latvijas Universitātes aģentūrai finanšu piedāvājums), izrakstītie rēķini, paziņojumi par fiziskām personām izmaksātajām summām, kases operāciju uzskaites žurnāls-orderis –, u.c. dokumenti, kas attiecas uz SIA „ARMO plus” uzņēmējdarbību.

[34] SIA „AD Kodols” datora mapē „AD Kodols” atradās mapes ar šādiem nosaukumiem – darba laika uzskaites tabulas, gada pārskati, kase, konkursi –, u.c. dokumenti, kas attiecas uz SIA „AD Kodols” uzņēmējdarbību.

[35] SIA „AD Kodols” datora mapē ar nosaukumu „konkursi 2011.g.-2013.g./2013.g./Valsts nekust.īpašumi” tika atrasts Piegādātāju Apvienības Finanšu piedāvājuma atšifrējums Konkursa iepirkuma priekšmeta 1.daļai „Fiziskās apsardzes pakalpojumi” ar kopējo summu LVL 45 238,92. Turpat atradās arī RRF SIA „TORNIS” Finanšu piedāvājuma atšifrējums Konkursa iepirkuma priekšmeta 1.daļai „Fiziskās apsardzes pakalpojumi” ar kopējo summu LVL 45 232,92. Abi minētie dokumenti izveidoti 01.06.2013. ar nelielu laika starpību – viens plkst. 17:33, bet otrs plkst. 17:48.

[36] SIA „AD Kodols” datora mapē ar nosaukumu „konkursi 2011.g.-2013.g.” tika atrasti arī citi ar iepirkumiem saistīti dokumenti, kas attiecas arī uz RRF SIA „TORNIS”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ”. Ņemot vērā minēto, pēc procesuālo darbību veikšanas no attiecīgajiem pasūtītājiem tika pieprasīta informācija par lietas dalībnieku iesaisti attiecīgajos konkursos, kā arī tika noskaidrots veids, kādā tie piedalījušies - atsevišķi vai piesaistot viens otru kā apakšuzņēmējus.

4.3.4. Inspekcija pie SIA „Apsardzes dienests ADJ”⁹

[37] Inspekcijas laikā, ierodoties komercsabiedrības SIA „Apsardzes dienests ADJ” juridiskajā adresē Bišu ielā 10A, Jūrmalā, KP amatpersonas konstatēja, ka biroja telpas ir slēgtas, tāpēc KP amatpersona sazinājās ar SIA „Apsardzes dienests ADJ” valdes locekli S. T. telefoniski un lūdza ierasties. S.T. nekavējoties ieradās SIA „Apsardzes dienests ADJ” telpās. No SIA „Apsardzes dienests ADJ” pārstāvja tika saņemti paskaidrojumi, veikta dokumentu apskate, t.sk. datorā un e-pastā esošo dokumentu apskate un atsevišķu dokumentu izdruka¹⁰.

[38] SIA „Apsardzes dienests ADJ” valdes loceklis S. T. sarunā skaidroja, ka 2013.gada aprīlī RRF SIA „TORNIS” pārstāvis A.A. zvanīja un teica, ka piedalīsies Konkursā kopā ar SIA „Apsardzes dienests ADJ” un ir nepieciešami vēl četri cilvēki, kuri apsargās objektu Konkursā. S.T. norādīja, ka viņa rīcībā bija sertifikāti, licences u.c. dokumentu kopijas par cilvēkiem, ar kuriem kādreiz bija kopā strādājis. Minētos

⁹18.06.2013. KP amatpersonas, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 12.06.2013. lēmumu Nr.3-12/163/9, 2013.g., īstenoja KL 9.panta piektās daļas 4. Un 5.punktā noteiktās procesuālās darbības komercsabiedrībās – lietas materiālu 136.-138. lp.

¹⁰ 18.06.2013. Protokols par KL 9.panta piektās daļas 4. Un 5.punktā paredzēto izmeklēšanas darbību veikšanu- lietas materiālu 198. -201. lp.

dokumentus, kas tika ieskenēti, S.T. elektroniski pārsūtīja A. A. Visticamāk, A.A.šos dokumentus pievienoja savam piedāvājumam. S. T. norādīja, ka nezināja ne Konkursam iesniegto līgumcenu, ne objektu, ne arī kādu citu informāciju par Konkursu. S. T.norāda, ka uzticējās A.A., jo viņš pārstāv respektablu uzņēmumu (RRF SIA „TORNIS”), kas ir Latvijas Drošības Biznesa asociācijas biedrs.

[39] Skaidrojot vizuālo līdzību RRF SIA „TORNIS” un Piegādātāju Apvienības piedāvājuma dokumentos, S.T. norādīja, ka ne viņš, ne arī kāds cits (jo uzņēmumā viņš darbojas viens) no SIA „Apsardzes dienests ADJ” šos dokumentus nav gatavojis. S. T. norādīja, ka, visticamāk, dokumentus gatavojis viens un tas pats cilvēks, tāpēc arī iesniegtie piedāvājumi ir līdzīgi vai pat vienādi, bet tieši kurš ir sagatavotājs, to viņš nezina. Turklāt S.T. nav arī informēts par to, kurš fiziski nogādātāja abu pretendentu (RRF SIA „TORNIS” un Piegādātāju Apvienība) piedāvājumus pasūtītājam.

4.3.5. RRF SIA „TORNIS” pēc pašiniciatīvas sniegtā informācija un paskaidrojumi

[40] 25.07.2013. KP no RRF SIA „TORNIS” saņēma paskaidrojumus Lietā, kuros pausts viedoklis, ka „*par to, ka SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” apsardzes pakalpojuma piegādātāju apvienība sastāvā VAS „Valsts nekustamie īpašumi” izsludinātajam iepirkumam „Fiziskās apsardzes pakalpojumi” (identifikācijas Nr.VNĪ/2013/19/CAB-1) ir iesnieguši atsevišķu pieteikumu RRF SIA „TORNIS” uzzināja tikai pēc tam, kad pasūtītājs VAS „Valsts nekustamie īpašumi” paziņoja konkursa rezultātus. Vienlaicīgi tiek norādīts, ka RRF SIA „TORNIS” un piegādātāju apvienība SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus”, SIA „Apsardzes dienests ADJ” nekad nav slēgušas Konkurences likuma 11.pantā paredzēto aizliegtās vienošanās un tādējādi RRF SIA „TORNIS” darbībās nav ne tiešas, ne netiešas vainas pazīmju, līdz ar to iztrūkst arī vainojamā rīcība, kas izslēdz iespēju norādīt uz jebkādas vienošanās noslēgšanu starp šo sabiedrību un tās apakšuzņēmējiem SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus”, SIA „Apsardzes dienests ADJ”, kuri, neinformējot RRF SIA „TORNIS”, aizmuguriski piegādātāju apvienības sastāvā iesniedza, kā pašlaik esam uzzinājuši, līdzīgu pieteikumu izsludinātajā konkursa 1.daļā. Nevienai no konkursā piedalītajām apsardzes sabiedrībām, kā arī iepirkuma konkursa pasūtītājam – VAS „Valsts nekustamie īpašumi” nav nodarīts kaitējums [...] sakarā ar apsardzes iepirkumu konkursa apstrīdēšanu, 2013.gada 22.jūlijā Iepirkumu uzraudzības birojā tika izskatītas divu pretendentu sūdzības. Sūdzību izskatīšanas procesā tika analizēts arī jautājums, vai RRF SIA „TORNIS” apakšuzņēmēju SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” piedalīšanās šajā pat konkursā ar savu atsevišķu piedāvājumu piegādātāju apvienības sastāvā var tikt vērtēts kā Latvijas Republikas spēkā esošo likumdošanas aktu pārkāpums. VAS „Valsts nekustamie īpašumi” pārstāvis komisijas sēdē norādīja, ka šāda dalība konkursā nav likumpārkāpums, un, ka vieni un tie paši konkursa dalībnieki var konkursā piedalīties ar vairākiem priekšlikumiem dažādu piedāvātāju sastāvā.”*

[41] KP viedoklis: Pirmkārt, arguments, ka RRF SIA „TORNIS” nebija informēts, ka SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” piedalīsies Konkursā arī atsevišķi kā Piegādātāju Apvienība, ir nepamatots, jo RRF SIA „TORNIS” pārstāvis V.A. inspekcijas laikā norādīja, ka „*sadarbība ar apakšuzņēmējiem, piedāvājuma cena ar kādu startēt konkursā un citi jautājumi konkursa ietvaros tiek koordinēti caur A.A.. Konkursa piedāvājumu konkursam VNĪ (ar id.Nr. VNĪ/2013/19/CAB-1) „Apsardzes pakalpojumi” gatavoju es [V.A.], A.A. un grāmatvede*”, savukārt A. A. ir valdes loceklis SIA „AD Kodols” un vienlaicīgi ne tikai

sagatavoja piedāvājumu konkursam no RRF SIA „TORNIS” puses, bet arī no piegādātāju apvienības. Minēto apliecina arī SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” pārstāvju sniegtie paskaidrojumi, kuros I.K. norāda, ka „*ka konkrētā iepirkuma gadījumā tāmi gatavoja viņš pie A.A. mājās – Garkalnē uz viņa datorā. Visas tāmes, ko I.K. ir gatavojis, paliek pie A.A.. Tāpat A.A. norāda, kādus skaitļus rakstīt tāmē, I.K. funkcija ir tikai parakstīt dokumentus*”, savukārt S.T. norādīja, ka „*Šā gada aprīlī RRF SIA „TORNIS” pārstāvis A.A. zvanīja un teica, ka piedalīsies konkursā (VAS „Valsts Nekustamie īpašumi” id Nr.VNĪ/2013/19/CAB-1) kopā ar SIA „Apsardzes dienests ADJ” un ir nepieciešami vēl četri cilvēkus, kuri apsargās objektu konkursā Nr. VNĪ/2013/19/CAB-1. S.T.norādīja, ka viņa rīcībā bija sertifikāti, licences u.c. dokumentu kopijas par cilvēkiem ar kuriem kādreiz bija kopā strādājis. Minētos dokumentus, kas tika ieskanēti S.T. elektroniski pārsūtīja A.A. Visticamāk, A.A. šos dokumentus, kurus S.T. bija nosūtījis, pievienoja savam konkursa piedāvājumam*”. Ņemot vērā visu minēto, kā arī LR Augstākās tiesas Senāta 29.04.2011. sprieduma lietā Nr.SKA-100/2011 18.punktu, ka „*pēkšņi iegūtiem pierādījumiem ir lielāka ticamība nekā vēlāk iegūtiem, jo tad ir ierobežotas iespējas saskaņot viedokļus par faktiem vai šādu iespēju vispār nav*”, augstāk minētais RRF SIA „TORNIS” arguments ir uzskatāms par nepamatotu, jo nav apstiprināms ar citiem pierādījumiem un Lietā ir iegūti pat pretēji pierādījumi, par kuru ticamību nepastāv pamatotas šaubas.

[42] Otrkārt, arguments, ka RRF SIA „TORNIS” un Piegādātāju Apvienība nekad nav bijušas KL 11.pantā paredzētās aizliegtās vienošanās dalībnieces un tādējādi RRF SIA „TORNIS” darbībā nav ne tiešas, ne netiešas vainas, nav pamatots. „Vienošānās” KL 11.panta pirmās daļas izpratnē nav jāsaprot kā konkrēti noslēgta vienošanās, līgums vai savādākā veidā noformēta (rakstiska, mutiska) vienošanās. Šajā gadījumā vienošanās izpaudās saskaņotas rīcības veidā, kas vērsta pret brīvu konkurenci. Turklāt konkurences pārkāpumu lietās nav vērtējama konkrētā tirgus dalībnieka vaina subjektīvā nozīmē (respektīvi – tirgus dalībnieka subjektīvā attieksme pret notikušo). Tirgus dalībnieku rīcība vērtējama objektīvi. Kā to norādījis arī LR Augstākās tiesas Senāts 29.04.2011. sprieduma lietā Nr.SKA-100/2011 25.punktā „*saskaņā ar Konkurences likuma 11.panta pirmo daļu vienošanās, lēmumam vai saskaņotai darbībai ir jābūt vērstai pret vai tai ir jāietekmē brīva konkurence. Saskaņā ar Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas vārdisko redakciju ir pietiekoši, ka tiek konstatēts pasākuma mērķis – konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Pasākuma mērķis, lai arī tajā ir subjektīvs elements, ir noteicams objektīvi. Nav nozīmes tam, kādiem subjektīviem nolūkiem seko tirgus dalībnieki, kas iesaistījušies pasākumā, bet gan tam, kāda ir objektīvi konstatējama tendence šādam pasākumam. Tas ir pamatoti, jo tirgus dalībnieka rīcības subjektīvo pusi ir ļoti sarežģīti noteikt. Tā vietā ir pamatoti pieņemt, ka racionāli tirgus dalībnieki ir paredzējuši sava pasākuma ietekmi uz tirgu un to mērķtiecīgi īsteno*”. Tādējādi, ņemot vērā visu minēto, RRF SIA „TORNIS” arguments, ka tam nav bijusi vienošanās ar Piegādātāju Apvienību un nav arī saskatāma tā vaina pārkāpumā, nav pamatots un ir noraidāms.

[43] Treškārt, RRF SIA „TORNIS” norāda, ka apakšuzņēmēji var piedalīties arī atsevišķi kā piegādātāju apvienība un tas nav vērtējams kā pārkāpums. KP norāda, ka par to nepastāv strīds, jo neviens normatīvais akts to neaizliedz, ciktāl šāda rīcība nav pretrunā ar KL 11.panta pirmajā daļā noteikto vienošanās aizliegumu. Tas nozīmē, ka apakšuzņēmēji var piedalīties konkursā arī patstāvīgi, taču nav pieļaujama informācijas apmaiņa / rīcības saskaņošana attiecībā uz dalību konkursā, kas ir konstatēts konkrētās lietas ietvaros. Konkrētajā lietā rīcības saskaņošana izpaudās tajā skaitā faktā, ka abu pretendentu piedāvājumus gatavoja viena un tā pati persona, kas objektīvi nevar sagatavot divus neatkarīgus piedāvājumus, jo tās rīcībā ir informācija par abiem pretendentiem un to plāniem. Līdz ar to nav pamatots RRF SIA „TORNIS” arguments,

ka šajā situācijā neviens, t.sk. pasūtītājs, nav cietis, jo tieši pasūtītājs ir tas, kurš šajā gadījumā nesaņēma divus normālos konkurences apstākļos (neatkarīgi sagatavotus) piedāvājumus, bet gan savstarpēji saskaņotus.

4.3.6. SIA “AD Kodols” pēc pašiniciatīvas sniegtā informācija un paskaidrojumi

[44] Pēc KP amatpersonu veiktajām procesuālajām darbībām KP 19.08.2013. saņēma SIA “AD Kodols” paskaidrojumus Lietuvā, kuros pausts šāds viedoklis:

[45] „SIA „AD Kodols” ieskatā RRF SIA „TORNIS”, SIA „AD Kodols” un SIA „ARMO plus” nevar tikt uzskatīti par konkurentiem KL 1.panta 5.punkta izpratnē, jo faktiski minētie uzņēmumi ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku: SIA „AD Kodols”, RRF SIA „TORNIS” un SIA „ARMO plus” kopīgi sedz administratīvās izmaksas, kas veidojas uzņēmumu darbības laikā, piemēram, tiem ir kopīgs dators, kā arī darbinieki. Tāpat arī visos trīs uzņēmumos A.A. pastāv faktiskā iespēja ietekmēt stratēģisku lēmumu pieņemšanu attiecībā uz uzņēmumu darbību pakalpojumu sniegšanā. (...) Viss iepriekš minētais attiecībā uz A.A. dalību RRF SIA „TORNIS”, SIA „AD Kodols” un SIA „ARMO plus” saimnieciskajā darbībā norāda uz to, ka uzņēmumi jau vairākus gadus faktiski darbojas ciešā sadarbībā viens ar otru. Līdz ar to tie faktiski var tikt uzskatīti par vienu tirgus dalībnieku KL 1.panta 9.punkta izpratnē, un attiecīgi – KL 11.panta pirmās daļas pārkāpumi nevar tikt attiecināti uz minētajiem uzņēmumiem”.

[46] KP viedoklis: Arguments, ka RRF SIA „TORNIS”, SIA „AD Kodols” un SIA „ARMO plus” ir viens tirgus dalībnieks, ir noraidāms. Pirmkārt, minētajiem uzņēmumiem ir atšķirīgi uzņēmumu dalībnieki un amatpersonas. Otrkārt, sākotnēji sniegtajos paskaidrojumos netika norādīts, ka attiecīgie uzņēmumi veido vienu tirgus dalībnieku. Treškārt, fakts, ka kādreiz atsevišķas personas darbojušās vienā un tajā pašā uzņēmumā vai ka A.A. vienā uzņēmumā ir apsardzes dienesta vadītājs un vienlaicīgi otrā valdes loceklis, nenozīmē, ka visi trīs uzņēmumi atzīstami par vienu tirgus dalībnieku KL izpratnē¹¹. Turklāt tas, ka viena un tā pati persona vienlaikus ir nodarbināta vairākos uzņēmumos vai tiek izmantots viens un tas pats dators, nav kritērijs, lai minētos tirgus dalībniekus varētu atzīt par vienu tirgus dalībnieku KL izpratnē. Ne kopīga datora izmantošana, ne kopēji darbinieki, ne kopējas administratīvās izmaksas nav tas pats, kas tiesības realizēt uzņēmumā (vai vairākos) tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi. Gluži pretēji, vērtējot šo situāciju no konkurences tiesību aspekta, secināms, ka starp diviem nesaistītiem uzņēmumiem, kas darbojas vienā konkrētajā tirgū, kā arī kandidē izsludinātajos iepirkumu konkursos kā neatkarīgi/nesaistīti tirgus dalībnieki, savstarpēji konkurējot, nav pieļaujama komerciāli sensitīvas informācijas apmaiņa un iesaistīšanās darbībās (arī ar darbinieku starpniecību), kas var ierobežot konkurenci konkrētā iepirkumā. Normālas konkurences apstākļos katra konkurējoša uzņēmuma prioritāte ir aizsargāt un nesamazināt savu konkurētspēju tirgū, darbojoties neatkarīgi un darot visu iespējamo, lai nepieļautu sensitīvas informācijas apmaiņu starp konkurentiem, t.sk. darbinieku iesaistīšanos darbībās, kas var atklāt konkurentam darbības, kuras tas ir nolēmis vai plāno veikt. Plānu atklāšana konkurentam attiecībā uz konkrētu iepirkumu var būt pieļaujama tikai gadījumā, ja iepirkumam tiek iesniegts kopīgs komersantu/konkurentu piedāvājums.

¹¹ KL 1.panta 9.punkts nosaka, ka tirgus dalībnieks ir: jebkura persona (arī ārvalsts persona), kura veic vai gatavojas veikt saimniecisko darbību Latvijas teritorijā vai kuras darbība ietekmē vai var ietekmēt konkurenci Latvijas teritorijā. Ja tirgus dalībniekam vai vairākiem tirgus dalībniekiem kopā ir izšķiroša ietekme pār vienu tirgus dalībnieku vai vairākiem citiem tirgus dalībniekiem, tad visus tirgus dalībniekus var uzskatīt par vienu tirgus dalībnieku

[47] „VAS „Valsts nekustamie īpašumi” organizētajā Konkursā apvienības, kurā ietilpst RRF SIA „TORNIS”, SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus”, SIA „Apsardzes dienests ADJ” un apvienības, kurā ietilpst SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” piedāvājums tika gatavots patstāvīgi un neatkarīgi viens no otra. (...) Lēmuma pieņemšanā par dalību VNĪ iepirkumā piedalījās A.A., gan attiecībā uz dalību iepirkumā kopā ar RRF SIA „TORNIS” (lēmums tika pieņemts kopā ar RRF SIA „TORNIS” valdes locekli V.A.), attiecīgi piesaistot pārējos sadarbības partnerus, gan attiecībā uz patstāvīga piedāvājuma gatavošanu bez RRF SIA „TORNIS” (neinformējot RRF SIA „TORNIS” par atsevišķa piedāvājuma iesniegšanas faktu)”.

[48] KP viedoklis: Arguments nav pamatots, jo nav iespējams sagatavot divus neatkarīgus piedāvājumus, ja abus piedāvājumus sagatavo viena un tā pati persona (A.A.). Savukārt tas, ka piedāvājumus sagatavoja A.A., izriet gan no Inspekcijas laikā iegūtajiem paskaidrojumiem, gan no SIA „AD Kodols” datora spoguļattēla kopijas apskates. Turklāt ir jāņem vērā, ka Piegādātāju Apvienība tiktu piesaistīta par apakšuzņēmēju RRF SIA „TORNIS”, ja tas uzvarētu Konkursā.

[49] „Cenas piedāvājumā par trīs uzņēmumiem (SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ”) norādītais cenas aprēķins, kas tika iesniegts RRF SIA „TORNIS”, tika gatavots, pamatojoties uz Iepirkumu uzraudzības biroja mājas lapā publicēto minimālās stundas tarifa likmes aprēķinu, sniedzot apsardzes pakalpojumus. RRF SIA „TORNIS” gala cenu iepirkumā noteica V.A., par tās apmēru neinformējot nevienu no mikrouzņēmumiem. Tātad SIA „AD Kodols” nebija informācijas, kādu peļņas procentu SIA „TORNIS” pievienoja iesniegtajai pamatsummai, gatavojot piedāvājumu VNĪ iepirkumā, un vispār vai šāds peļņas procents tika pievienots. Tāpat minētais aprēķins tika ņemts par pamatu, gatavojot arī patstāvīgo trīs mikrouzņēmumu piedāvājumu, ar to vien atšķirību, ka savam piedāvājumam SIA „AD Kodols” un SIA „ARMO plus” izmaksām, pievienojot tam no SIA „Apsardzes dienests ADJ” saņemto cenas piedāvājumu dalībai apvienībā VNĪ iepirkuma ietvaros”.

[50] KP viedoklis: LR Augstākās tiesas Senāts 29.06.2009. sprieduma Nr.SKA-234/2009 18.punktā ir norādījis, ka „Saskaņota darbība ir jebkuri tieši vai netieši tāda veida kontakti starp tirgus dalībniekiem, kuri atklāj konkurentam darbības, kuras tie ir nolēmuši vai plāno veikt tirgū, kur šādu kontaktu mērķis vai sekas ir radīt tādas konkurences apstākļus, kuri neatbilst konkrētā tirgus normālajiem apstākļiem. Saskaņotas darbības ir kontakti starp tirgus dalībniekiem, kad viens konkurents atklāj tā nākotnes nodomus vai rīcību citam, kad pēdējais to lūdz vai, vismaz, akceptē šādu informācijas apmaiņu. Gan no Eiropas Kopienu tiesas judikatūras, gan Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā lietotā jēdziena „darbības (bezdarbības) noteikumi” izriet, ka netiek prasīta obligāta vienošanās tieši par preču vai pakalpojumu cenu. Aizliegta ir jebkura informācijas apmaiņa par tādiem konkurenta darbības (bezdarbības) noteikumiem, kas tā vai citādi var ietekmēt konkurējošā tirgus dalībnieka rīcību. Tā kā saimnieciskās darbības mērķis ir gūt ekonomisku labumu, jebkura tirgus dalībnieku darbība ir pamatā vērsta uz tā sasniegšanu, tādēļ vienošanās par darbības noteikumu saskaņošanu arī ir vērsta tieši vai netieši uz ekonomiska labuma gūšanu.” Ņemot vērā minēto, lai konstatētu aizliegtu vienošanos starp tirgus dalībniekiem, nav nepieciešams obligāti konstatēt, ka vienošanās vai informācijas apmaiņa ir notikusi tieši par cenu, ir pilnīgi pietiekoši, ja tiek konstatēts, ka ir notikusi informācijas apmaiņa ar informāciju, kas ļauj prognozēt cita tirgus dalībnieka dalību konkursā, attiecīgi plānojot savu rīcību. Šajā gadījumā nav šaubu, ka A.A. bija informēts par RRF SIA „TORNIS” dalību Konkursā, turklāt arī ar kādu piedāvājumu tas piedalīsies, un attiecīgi varēja paredzēt jau Piegādātāju Apvienības rīcību. Tādējādi ar minēto faktu jau pietiek, lai pierādītu, ka ir notikusi aizliegta vienošanās KL 11.panta pirmās daļas izpratnē. Taču

šajā lietā vēl arī ir sākotnēji sniegtie (Inspekcijas laikā) paša A.A. paskaidrojumi, kuros tiek norādīts, ka: „*Piedāvājumos esošās līdžības A.A. skaidroja ar to, ka viņš pats saņēma visus dokumentus no abiem pretendentiem un RRF SIA „TORNIS” telpās uz kāda no esošajiem datoriem sastādīja piedāvājumus*”. No minētajiem paskaidrojumiem izriet, ka A.A. ne tikai bija informēts par RRF SIA „TORNIS” plāniem piedalīties attiecīgajā konkursā, bet A.A. bija tā persona, kas sagatavoja abus piedāvājumus – vienu no RRF SIA „TORNIS”, bet otru no Piegādātāju Apvienības puses. Minēto pastiprina arī līdžības, kuras tirgus dalībnieki nav izskaidrojuši, abu pretendentu piedāvājuma cenā, kas atšķiras par LVL 6,00 un sakrīt pat santīmi norādītajā piedāvājuma summā, rada pamatotas aizdomas par cenu savstarpēju saskaņošanu. Līdz ar to augstāk minētais SIA „AD Kodols” arguments nav pamatots un ir noraidāms.

[51] „*Nemot vērā, ka SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” apvienība bija ieinteresēta uzvarēt VNĪ iepirkuma 1.daļā, un, pieņemot, ka A.A. bija zināma RRF SIA „TORNIS” finanšu piedāvājuma summa, trīs uzņēmumu apvienībai būtu loģiski no savas puses piedāvāt zemāku cenu. Apstākļi, ka A.A. piedāvātā cena RRF SIA „TORNIS” (un attiecīgi – cena, ar kādu startēja iepirkumā trīs mikrouzņēmumu apvienība) bija augstāka nekā gala cena, kas parādījās SIA „TORNIS” finanšu piedāvājumā VNĪ iepirkuma ietvaros tiešā veidā norāda uz to, ka abu apvienību piedāvājumi konkurēja savā starpā. Turklāt, vērtējot RRF SIA „TORNIS”, SIA „AD Kodols” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” rīcību, jāņem vērā to iepirkumu specifika, kuru priekšmets ir apsardzes pakalpojumu sniegšana. Šādos iepirkumos nav ne pamata, ne loģikas radīt t.s. „šķietamo konkurenci” starp saistītajiem uzņēmumiem, jo kopējais potenciālo piegādātāju skaits katrā iepirkumā ir pietiekami liels – viena iepirkuma ietvaros piedalās aptuveni 10-15 pretendenti”.*

[52] KP viedoklis: Argumentam, ka par savstarpēju konkurenci liecina fakts, ka Piegādātāju Apvienības piedāvājuma cena bija lielāka nekā RRF SIA „TORNIS”, nav nozīmes Lietas kontekstā, jo RRF SIA „TORNIS” bija paredzējis kā apakšuzņēmējus piesaistīt Piegādātāju Apvienības dalībniekus. Tādējādi tikpat labi mērķis varēja būt uzvarēt tieši RRF SIA „TORNIS”, jo jebkurā gadījumā tie paši Piegādātāju Apvienības dalībnieki piedalītos konkursā kā apakšuzņēmēji. Savukārt attiecībā uz pārkāpuma mērķa novērtējumu vēršam uzmanību, ka LR Augstākās tiesas Senāts 29.04.2011. sprieduma Nr.SKA-100/2011 25.punktā ir skaidrojis, ka „*Pasākuma mērķis, lai arī subjektīvs elements, ir noteicams objektīvi. Nav nozīmes tam, kādiem subjektīviem nolūkiem seko tirgus dalībnieki, kas iesaistījušies pasākumā, bet gan tam, kāda ir objektīvi konstatējama tendence šādam pasākumam. (..) Pie tam, nav nepieciešams, lai vienošanās dalībniekiem būtu vienots nodoms, ka pasākumi būtu noslēgušies sekmīgi vai vienošanās vispār būtu tikusi piemērota*”. Līdz ar to nav nozīmes tirgus dalībnieku subjektīvajam mērķim, t.i., noteiktā veidā rīkoties, nozīme ir minēto darbību objektīvajam novērtējumam, t.i., pasūtītājs šajā gadījumā nav saņēmis no šiem pretendentiem patiesi konkurējošus piedāvājumus, bet gan tādas, kas ir savstarpēji saskaņoti.

[53] „*Visbeidzot, pat, ja KP uzskatīs, ka RRF SIA „TORNIS”, SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” rīcība tomēr liecina par vienošanās esamību starp minētajiem uzņēmumiem SIA „AD Kodols” ieskatā pārkāpums var tikt uzskatīts par maznozīmīgu. Turklāt, ņemot vērā Latvijā reģistrēto apsardzes pakalpojumu jomā strādājošo uzņēmumu skaitu, jebkāda vienošanās par dalību iepirkumā būtu bezjēdzīga, jo iepriekš nevar prognozēt ne to uzņēmumu skaitu, kas potenciāli var piedalīties iepirkumā, ne arī pašus uzņēmumus, kas piedalīsies iepirkumā. (..) Saskaņā ar VNĪ iepirkuma rezultātiem pretendentu piedāvātās cenas šajā iepirkumā svārstījās no 45 000 LVL līdz 70 000 LVL. Tātad apgrozījums viena iepirkuma ietvaros veido mazāk par 1% no apsardzes pakalpojumu tirgus līderu kopējā*

apgrozījuma 2012.gadā. SIA „AD Kodols” ieskatā arī konkrētajā gadījumā pat, ja uzņēmumu rīcībā varētu tikt konstatētas aizliegtās vienošanās pazīmes, šāda rīcība viena iepirkuma ietvaros, pamatojoties uz līdzšinējo KP praksi, kā arī ņemot vērā iepirkuma apjomus (apgrozījumu), var tikt uzskatīta par maznozīmīgu un Lieta var tikt izbeigta”.

[54] KP viedoklis: Pirmkārt, saskaņā ar KL regulējumu KP ir tiesīga neierosināt lietu, ja „*iespējamais pārkāpums ir maznozīmīgs – ar to nav nodarīts vai nevar tikt nodarīts būtisks kaitējums konkurencei*”, savukārt lietas izbeigšanai šāds pamatojums KL nav paredzēts. Otrkārt, šajā gadījumā iespējamais pārkāpums ir aizliegta horizontāla vienošanās (kartelis), kas konkurences tiesībās tiek atzīts par sevišķi smagu pārkāpumu (skat. MK 29.09.2008. Noteikumu Nr.796 „*Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem*” 15.punktu), tādējādi šādi pārkāpumi nav atzīstami par maznozīmīgiem. Treškārt, SIA „AD Kodols” atsauce uz „*līdzšinējo KP praksi*” nav korekta vairāku iemeslu dēļ – nav saprotams, kas ir „*līdzšinējā prakse*”, jo nav neviena KP lēmuma, kurā būtu atzīts, ka karteļa vienošanās iepirkuma ietvaros ir maznozīmīgs KL pārkāpums un tāpēc lieta tiktu izbeigta. Savukārt vienīgais piemērs, kuru norāda SIA „AD Kodols” kā „*KP līdzšinējo praksi*”, attiecas uz KP lēmumu par lietas neierosināšanu attiecībā uz iesniegumu par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu gadījumu (kas netiek uzskatīts par sevišķi smagu pārkāpumu). Minētajā lietā bija sūdzība par to, ka SIA „Lattelecom”, piedaloties konkursā, ir norādījis pārāk zemas cenas savā piedāvājumā (dempings), taču KP atzina, ka šāda rīcība (potenciālā dominējošā stāvokļa izmantošana) nav bijusi ilgstoša, jo tas ir tikai viens konkrēts konkurss, tāpēc šādā veidā SIA „Lattelecom” nav ietekmējis konkurenci konkrētajos tirgos un līdz ar to šāds gadījums uzskatāms par maznozīmīgu. Ņemot vērā minēto, abu minēto lietu nedz faktiskie, nedz juridiskie aspekti nav salīdzināmi. Kas attiecas uz SIA „AD Kodols” norādīto sakarību starp konkrētā iepirkuma summu un tirgus līdera apgrozījumu, tad jānorāda, ka šāda sakarība nemaina un neietekmē pārkāpuma kvalifikāciju, kā arī tas nav atzīstams par kritēriju, lai atzītu pārkāpumu par maznozīmīgu. Vienlaicīgi jānorāda, ka iepirkuma summa tiek vērtēta situācijā, kad KP pieņem lēmumu, ar kuru konstatē pārkāpumu un nosaka naudas sodu.

5. KL 11.panta pirmās daļas piemērošana

5.1. Piemērojamās normas

[55] KL 11.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka: „*Ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā nesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šī piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.*”

[56] Saskaņā ar MK 29.09.2008. noteikumu Nr.798 "Noteikumi par atsevišķu horizontālo sadarbības vienošanos nepakļaušanu Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktajam vienošanās aizliegumam" 2.9.punktu horizontālā karteļa vienošanās ir „*vienošanās starp konkurentiem, kuras mērķis ir kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci starp tiem, tai skaitā vienošanās par tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem, vienošanās par ražošanas vai realizācijas apjomu, tirgu, tehniskās attīstības vai investīciju ierobežošanu vai kontroli, vienošanās par tirgus sadali, ņemot vērā teritoriju, pircējus,*

piegādātājus vai citus nosacījumus, un vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem”.

5.2. Aizliegtas vienošanās pārkāpuma skaidrojums judikatūrā

[57] Atbilstoši KL 2.pantā minētajam mērķim katram tirgus dalībniekam, konkurējot ar citiem, ir jāizmanto brīvas, vienlīdzīgas un godīgas konkurences līdzekļus. Tādējādi tirgus dalībniekam konkurences apstākļos ir jābūt ieinteresētam nodrošināt un jānodrošina informācijas neizpaušanu konkurentiem.

[58] KL 11.panta pirmajā daļā lietotā termina „vienošanās” piemērošana netiek ierobežota tikai ar divpusēji vai daudzpusēji noslēgtu līgumu. KL ir piemērojams arī tirgus dalībnieku sadarbībai, kura tiek sasniegta ar daudz neformālākas sapratnes palīdzību, ko sauc par saskaņotu darbību. Tādējādi vienošanās ir arī jebkurā citādā formā panākta un īstenota sadarbība starp konkurentiem, kuras ietvaros notiek apmaiņa ar informāciju par cenām vai to veidošanās noteikumiem, jo šāda darbība pēc sava mērķa ir vērsta uz konkurences mazināšanu starp tiem, t.i., kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu starp konkurentiem.

[59] Pamatojoties uz KL 11.panta pirmo daļu, kā arī atsaucoties uz KP iepriekš pieņemtajiem lēmumiem un judikatūrā iedibinātajiem principiem¹², katram tirgus dalībniekam jānosaka sava rīcība tirgū patstāvīgi. Tirgus dalībnieks, neapšaubāmi, ir tiesīgs piemēroties tirgus apstākļiem un noteikt preces cenu atbilstoši tās izmaksām, taču ir aizliegti jebkuri kontakti starp tirgus dalībniekiem, kuru mērķis vai sekas ir ietekmēt esošā vai potenciālā konkurenta rīcību tirgū vai atklāt konkurentam savu plānoto rīcību, lai piemērotos tirgus apstākļiem¹³.

[60] Saskaņošanas un sadarbības kritēriji, kas ir iedibināti tiesu judikatūrā attiecībā uz saskaņotas darbības jēdzienu, un kas nekādā gadījumā nenozīmē, ka ir jābūt izstrādātam reālam plānam, ir jāsaprot tādējādi, ka katram tirgus dalībniekam ir neatkarīgi jānosaka politika, kuru tas plāno realizēt tirgū¹⁴. Lai pierādītu saskaņotu darbību eksistenci, nav nepieciešams, ka konkurents ir formāli apņēmis attiecībā uz vienu vai dažiem citiem [konkurentiem] rīkoties zināmā veidā vai konkurenti ir vienojušies par to turpmāko rīcību tirgū. Ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izslēdzis vai vismaz ir būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru sagaida no tā tirgū. Saskaņotas darbības jēdziens ietver sevī divpusēju kontaktu eksistenci. Šis apstāklis izpildās tad, kad viens konkurents atklāj tā nākotnes nodomus vai rīcību citam, kad pēdējais to lūdz, vai vismaz akceptē šādu informācijas apmaiņu¹⁵.

[61] Aizliegti ir jebkādi tieši vai netieši kontakti starp komercsabiedrībām, kuru mērķis vai sekas ir konkurentu rīcības tirgū saskaņošana vai ietekmēšana. Nav pieļaujama informācijas apmaiņa starp konkurentiem ar komerciālās darbības plāniem un citu komerciāli būtisku informāciju¹⁶. Veidojot kopīgi pieteikumus konkursam, tiek atklāti

¹² Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.06.2009. spriedums lietā SKA-234/2009 Stats, 18. un 24.punkts; 29.04.2011. spriedums lietā SKA-100/2011 Aizputes ceļinieks, 12.punkts.

¹³ KP 24.02.2012. lēmums Nr.E02-13 lietā Nr.p/11/03.01.-01./4, „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” darbībās”

¹⁴ Eiropas Savienības Tiesas apvienotās lietas C-40 līdz 48, 50, 54 līdz 56, 111,113 un 114/73 *Cooperative Vereniging „Suiker Unie” UA and others v Commission of the European Communities*, 173.punkts.

¹⁵ Eiropas Savienības Vispārējās tiesas lietas T-25/95 u.c. *Cimenteries CBR SA v Commission*, 1852.punkts un 1849.punkts

¹⁶ Skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.06.2009. spriedumu lietā Nr.SKA-234/2009, 20.punkts

komerciālās darbības plāni par dalību konkursā, cenas un cita komercnoslēpumu saturoša informācija, tādējādi ierobežojot konkurenci konkursā. Par informācijas apmaiņu un saskaņošanu starp komercsabiedrībām ir uzskatāmas arī tādas darbības, kur, piemēram, pretendenti konkursam ir gatavojuši savus piedāvājumus un/vai atsevišķus piedāvājuma dokumentus tādā veidā, kas nodrošina otra konkurenta „saprātīgu” piekļuvi pie tiem. Konkrētajā gadījumā piedāvājuma sagatavošana tika uzticēta vienai un tai pašai personai, nenodrošinot informācijas aizsargāšanu. Līdz ar to tika pieļauta komerciāli svarīgas informācijas nonākšana citas komercsabiedrības rīcībā un nenodrošināta piedāvājuma individuāla sagatavošana. Turklāt visi tirgus dalībnieki ir apzinājušies, ka piedāvājumu Konkurssam sagatavošanā tiek iesaistīta viena persona, kuras dalība konkurences kavēšanā nav uzskatām par šīs personas atsevišķu iniciatīvu¹⁷. [62] Nedz saskaņā ar KL, nedz Publisko iepirkumu likuma 2.pantu¹⁸ starp diviem nesaistītiem uzņēmumiem, kas kandidē izsludinātajos iepirkumu konkursos kā neatkarīgi, nesaistīti tirgus dalībnieki, savstarpēji konkurējot, nav pieļaujama komerciāli sensitīvas informācijas apmaiņa un iesaistīšanās darbībās (arī ar darbinieku starpniecību), kas var ierobežot konkurenci konkrētā iepirkumā. Normālas konkurences apstākļos katra konkurējoša uzņēmuma prioritāte ir aizsargāt un nesamazināt savu konkurētspēju tirgū, darbojoties neatkarīgi un darot visu iespējamo, lai nepieļautu sensitīvas informācijas apmaiņu starp konkurentiem, t.sk. nenododot nepieciešamo informāciju vienai un tai pašai personai piedāvājumu izstrādei, jo tādējādi nav nodrošināta informācijas aizsargāšana, kas var atklāt konkurentam savas turpmākās darbības. Plānu atklāšana konkurentam attiecībā uz konkrētu iepirkumu var būt pieļaujama tikai gadījumā, ja iepirkumam tiek iesniegts kopīgs komersantu - konkurentu piedāvājums¹⁹.

[63] LR Augstākās tiesas Senāts ir atzinis, ka pret konkurenci vērstu darbību vai nolīgumu pastāvēšana ir jāizsecina no noteikta skaita sakritību un norāžu²⁰. Tā kā nav sagaidāms, ka konkurējoši tirgus dalībnieki atstās evidentus pierādījumus par to, pamatā pret konkurenci vērstu darbību vai nolīgumu pastāvēšana ir pārbaudāma no netiešiem pierādījumiem, kuri, skatīti kopā un nepastāvot citam loģiskam izskaidrojumam, var veidot pierādījumu par konkurences tiesību normu pārkāpumu. Ņemot vērā KL 2.pantā noteikto mērķi, tirgus dalībnieks ir atbildīgs par to, ka tā komercnoslēpums, piedaloties publisko iepirkumu konkursā, netiek atklāts tā konkurentiem. Tādēļ būtu jāpievērš lielāka uzmanība informācijas aizsargāšanai, nodrošinot to ar attiecīgiem līdzekļiem, paša tirgus dalībnieka interesēs, jo šādā veidā būtiski tiek ietekmēti brīvas, godīgas un vienlīdzīgas konkurences apstākļi tirgū.

¹⁷ Skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 04.10.2011. spriedumu lietā Nr.SKA-798/2011, 8.punkts

¹⁸ „Šā likuma mērķis ir nodrošināt:

- 1) iepirkuma procedūras atklātumu;
- 2) piegādātāju brīvu konkurenci, kā arī vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem;
- 3) valsts un pašvaldību līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot pasūtītāja risku.”

¹⁹ KP 24.02.2012. lēmums Nr.E02 - 13 lietā „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” darbībās”, 10.lp.

²⁰ Skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 17.05.2010. spriedumu lietā Nr.SKA-158/2010, 10.punkts

5.3. Vienošanās izvērtējums Lietā un secinājumi

[64] Izvērtējot Lietā iegūto informāciju, jāsecina, ka augstāk minētie no normatīvajiem aktiem izrietošie un judikatūrā iedibinātie ierobežojumi no Lietas dalībnieku puses nav ievēroti.

[65] RRF SIA „TORNIS” un Piegādātāju Apvienība savus piedāvājumus nav gatavojuši patstāvīgi. To apliecina šīs vēstules 4.2.punktā norādītās sakritības un vizuālās līdzības abu pretendentu piedāvājumos.

[66] No procesa dalībnieku pārstāvju, t.sk. A.A., paskaidrojumiem izriet, ka dokumentus Konkursam ir gatavojusi viena un tā pati persona – A.A. – SIA „AD Kodols” valdes loceklis, kas vienlaicīgi ir arī apsardzes dienesta vadītājs RRF SIA „TORNIS”. To, ka minētos dokumentus sagatavoja A.A., apstiprina arī SIA „ARMO plus”, RRF SIA „TORNIS” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” pārstāvju sniegtie paskaidrojumi (17., 24., 38.punkts).

[67] Ņemot vērā minēto, visi augstāk minētie tirgus dalībnieku pārstāvji zināja, ka piedāvājumus gatavo viena un tā pati persona – A.A. –, līdz ar to tie apzinājās, ka tā kā dokumenti tiek sastādīti abiem pretendentiem – RRF SIA „TORNIS” un Piegādātāju Apvienībai –, tad viena pretendenta plāni var kļūt neizbēgami zināmi arī otram pretendenta, mazinot to savstarpējo konkurenci.

[68] Kā norādīts iepriekš, tirgus dalībnieka informācijas, kuras apmaiņa ir aizliegta saskaņā ar KL 11.panta pirmo daļu (t.sk. informācija, kura attiecas uz dalību iepirkumā un piedāvājuma nosacījumiem), saglabāšanas pienākums un atbildība gulstas uz tirgus dalībnieku, šajā gadījumā uz RRF SIA „TORNIS” un Piegādātāju Apvienības vadību, neatkarīgi no tā, kuram no tirgus dalībnieka darbiniekiem vai trešajai personai tas ir uzticējies sagatavot minētos Konkursa dokumentus.

[69] SIA „AD Kodols” datorā esošā informācija un dokumenti (datora spoguļattēla analīze):

SIA „AD Kodols” datorā atrasti dažādi dokumenti, kas attiecas vienlaicīgi uz trīs savstarpēji nesaistītu komercsabiedrību saimniecisko darbību, t.i., RRF SIA „TORNIS”, SIA „AD Kodols” un SIA „ARMO plus” (skat.šī lēmuma 31. – 36.punktu).

Vienlaicīgi tika konstatēts, ka SIA „AD Kodols” pārstāvja datorā ir gan RRF SIA „TORNIS”, gan Piegādātāju Apvienības finanšu piedāvājuma atšifrējums iepirkuma priekšmeta pirmajai daļai „fiziskās apsardzes pakalpojumi” Konkursam. Minētais fakts tikai apliecina Lietas dalībnieku pārstāvju sniegtos paskaidrojumus, ka piedāvājumi tika gatavoti uz viena datora, šajā gadījumā uz SIA „AD Kodols” datora, un piedāvājuma saturu sagatavoja viena un tā pati persona – A.A.

[70] No VSIA “Šampētera nams” tika iegūta informācija, ka tās organizētajā iepirkumā id.Nr.ŠN 2013/5-FA piedalījās un atsevišķus piedāvājumus iesniedza RRF SIA “TORNIS” un SIA “AD Kodols”. Apskatot minētos piedāvājumus, ir redzams, ka tie ir vizuāli noformēti gandrīz identiski, t.i., titullapas ir ļoti līdzīgi noformētas, turklāt abi piedāvājumi iesieti ar vienādu diegu, satura radītājs ir gandrīz identisks, dokumenti abiem piedāvājumiem sastādīti vienā un tajā pašā datumā – 30.05.2013., turklāt abi piedāvājumi iesniegti vienā un tajā pašā dienā – 26.08.2013. Ņemot vērā minēto, visticamāk, arī minētie piedāvājumi nav sagatavoti pastāvīgi, bet gan savstarpēji vienojoties. Minētais tikai norāda, ka RRF SIA “TORNIS” un SIA “AD Kodols” gadījumā kopīgi veidot piedāvājumus un piedalīties publiskajos iepirkumos ir šo uzņēmumu prakse, nevis atsevišķs gadījums.

[71] Izvērtējot Lietas izmeklēšanas gaitā sniegtos paskaidrojumus, spoguļattēlos esošo informāciju un Lietas materiālus kopumā, KP secina, ka informācijas izpētes un analīzes procesā ir konstatēti pierādījumi, kas liecina par vienošanās aizlieguma pārkāpumu KL 11.panta pirmās daļas izpratnē RRF SIA „TORNIS” un Piegādātāju

Apvienības (SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ”) darbībās.

6. Lietas dalībnieku viedokļi

6.1. SIA „AD Kodols” viedoklis un argumenti

[72] Ievērojot KL 26.panta septītajā daļā noteikto, KP pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas nosūtīja 10.09.2013. vēstuli Nr.1556 SIA „AD Kodols”. Nosūtītajā vēstulē KP informēja administratīvā procesa dalībniekus par tiesībām iepazīties ar lietu, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju. SIA „AD Kodols” tiesības iepazīties ar lietu neizmantoja.

[73] 23.09.2013. tika saņemts SIA „AD Kodols” viedoklis un argumenti.

[74] SIA „AD Kodols” norāda, ka „*RRF SIA „TORNIS”, SIA „AD Kodols” un SIA „ARMO plus” ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku*”.

[75] KP viedoklis: KP jau ir sniegusi savu viedokli uz minēto SIA „AD Kodols” argumentu šī Lēmuma 46.punktā, tādējādi neuzskata par lietderīgu to atkārtot. Savukārt, kas attiecas uz SIA „AD Kodols” argumentā citēto Eiropas Komisijas konsolidēto paziņojuma 20.punktu (turpmāk – Paziņojums)²¹, kas nosaka, ka „*Tīri ekonomiskām attiecībām var būt izšķiroša loma kontroles iegūšanā. Ārkārtējos apstākļos ekonomikas atkarības situācija var būt izšķiroša loma kontroles iegūšanā. Ārkārtējos apstākļos ekonomiskas atkarības situācija var radīt kontroli de facto, ja izšķirošu ietekmi piešķir, piemēram, ļoti svarīgi ilgtermiņa piegādes līgumi vai kredīti, ko izsnieguši piegādātāji vai klienti, kas saistīti ar strukturālām saiknēm*”, nav saprotams, uz kuru no Paziņojuma 20.punktā minētajām situācijām SIA „AD Kodols” atsaucas un kura tieši situācija, kas minēta Paziņojumā būtu attiecināma uz konkrēto gadījumu. SIA „AD Kodols” nav norādījis nedz uz ekonomisko atkarību no kāda no lietā iesaistītajiem uzņēmumiem, nedz ir norādīts, ka to starpā pastāvētu kādi ilgstošas sadarbības līgumi (kā norādīts Paziņojuma 20.punktā, piemēram, piegādes līgumi, kredīta līgumi). Ņemot vērā minēto, KP nav saprotama šāda atsauce no SIA „AD Kodols” puses, nenorādot faktus, kas apliecina *de facto* izšķirošas ietekmes pastāvēšanu Paziņojuma 20.punkta kontekstā. Tādējādi šāds arguments no SIA „AD Kodols” puses nav pamatots un ir noraidāms.

[76] SIA „AD Kodols” norāda, ka „*KP ir ignorējusi I.K. inspekcijas laikā sniegtos paskaidrojumus, no kuriem SIA „AD Kodols” uzskata, ka var izdarīt secinājumu, ka SIA „AD Kodols” un SIA „ARMO plus” ir viens tirgus dalībnieks*”.

[77] KP viedoklis: Šajā gadījumā jānorāda, ka KP nav ignorējusi I.K. sniegtos paskaidrojumus, gluži pretēji tie tika atspoguļoti šī lēmuma 23.punktā, tāpat kā citi pierādījumi lietā, kurus vērtējot kopsakarā, KP secina, ka ir konstatējams KL 11.panta pirmajā daļā paredzētais pārkāpums. Turklāt šāds viedoklis no SIA „AD Kodols” pirmo reizi tika sniegts tikai 19.08.2013. vēstulē/paskaidrojumos, ka tas kopā ar SIA „ARMO plus” ir viens tirgus dalībnieks. Būtu tikai loģiski, ja jau lietas izpētes sākumposmā tirgus dalībnieks norādītu, ka tas ar kādu citu tirgus dalībnieku būtībā darbojas saskaņoti, ka minēto tirgus dalībnieku neuzskata par savu konkurentu. Turklāt šajā gadījumā nav jāpiemīt īpašām konkurences tiesību zināšanām, lai persona saviem vārdiem norādītu un raksturotu faktisko situāciju, kas likumsakarīgi noved pie secinājuma, ka tirgus dalībnieki uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku KL izpratnē.

²¹ Eiropas Komisijas konsolidēto jurisdikcijas paziņojums saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr.139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju -

<http://www.kp.gov.lv/documents/8f31b9e1ee553ab06b6734fc782750a0d343fbaa>

Turklāt, pat ja šajā gadījumā pieņemtu, ka SIA „AD Kodols” un SIA „ARMO plus” ir viens tirgus dalībnieks, šajā lietā tas nemainītu faktu, ka ir notikusi aizliegta vienošanās, tas tikai samazinātu pārkāpumā iesaistīto tirgus dalībnieku skaitu.

[78] SIA „AD Kodols” argumentējot, ka tas un RRF SIA „TORNIS” ir atzīstami par vienu tirgus dalībnieku, atsaucas uz KP 11.11.2011. lēmumu Nr.73²², kurā norādīts, ka *„Konkurences padomes ieskatā bezatlīdzības pamatlīdzekļu (aktīvu) – ražošanas pamatlīdzekļu, gāzes un tvaika pievadu – izmantošana, kā arī kopīga ēkas lietošana liecina par tādām attiecībām starp uzņēmumiem, kas nav raksturīgi konkurējošiem uzņēmumiem, tādējādi šis apstāklis liecina, ka AS „Gaiļezers Plus” un SIA „Sadzīves pakalpojumi” ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē*. SIA „AD Kodols” uzskata, ka apstākļi šajā lietā un KP 11.11.2011. lēmumā Nr.73 aprakstītie faktiskie apstākļi ir līdzīgi.

[79] KP viedoklis: Atsauce uz līdzīgajiem faktiskajiem apstākļiem KP 11.11.2011. lēmumā Nr.73 nav pamatota, jo SIA „AD Kodols”, atrauti no citiem šajā lietā konstatētajiem apstākļiem, no minētā KP lēmuma citējis tikai vienu no apstākļiem attiecībā uz pamatlīdzekļu kopēju izmantošanu, kas tika ņemts vērā, novērtējot, vai AS „Gaiļezers Plus” un SIA „Sadzīves pakalpojumi” atzīstami par vienu tirgus dalībnieku. KP 11.11.2011. lēmumā Nr.73 ir norādījusi, ka ir konstatējama cieša saikne starp AS „Gaiļezers Plus” un SIA „Sadzīves pakalpojumi” akcionāriem/ dalībniekiem un valdes locekļiem, gan arī tas, ka gan AS „Gaiļezers Plus”, gan SIA „Sadzīves pakalpojumi” pārvaldes institūciju locekļi daļēji ir vienas un tās pašas personas. Minētā lēmuma 3.2.2.punktā turklāt norādīts, ka divām personām (G.D. un D.C.) ir faktiskā iespēja īstenot kopīgu izšķirošu ietekmi AS „Gaiļezers Plus” un SIA „Sadzīves pakalpojumi”. Turklāt AS „Gaiļezers Plus” un SIA „Sadzīves pakalpojumi” sevi pozicionē kā vienu tirgus dalībnieku, kā arī uzsver, ka juridiska apvienošanās ir plānota, bet nav vēl līdz galam realizēta. Papildus tika ņemts vērā fakts, ka arī citi tirgus dalībnieki uzskata AS „Gaiļezers Plus” un SIA „Sadzīves pakalpojumi” par vienu tirgus dalībnieku. Tika ņemts vērā, ka AS „Gaiļezers Plus” un SIA „Sadzīves pakalpojumi” ir kopīgi pamatlīdzekļi, kas atrodas Rīgā, Daugavpils ielā 62/66, un stratēģiskie lēmumi abos uzņēmumos tiek pieņemti ar 100% balsu, ievērojot visus šos faktisko apstākļus, KP secināja, ka abi minētie tirgus dalībnieki ir atzīstami par vienu tirgus dalībnieku KL 1.panta 9.punkta izpratnē. Papildus vēl tikai jānorāda, ka pieteikumu iesniegšana konkursam no abu uzņēmumu puses bija savstarpējas komunikācijas kļūda, jo tiklīdz SIA „Sadzīves pakalpojumi” uzzināja, ka konkursā piedalās arī AS „Gaiļezers Plus”, tā SIA „Sadzīves pakalpojumi” savu pieteikumu nekavējoties atsauca.

Ņemot vērā visu minēto, SIA „AD Kodols” atsauce uz minēto KP lēmumu nav pamatota un augstāk minētais arguments ir noraidāms.

[80] SIA „AD Kodols” norāda, ka *“tieši apvienības, kurā piedalījās arī RRF SIA “TORNIS” finanšu piedāvājums A.A. nebija pieejams. No KPI [Konkurences padomes Izpilddirekcija] vēstules arī neizriet, ka lietas materiālos būtu pierādījumi par to, ka A.A. tomēr bija zināma konkurējošā piedāvājuma (t.i., SIA “TORNIS” un piegādātāju apvienības – SIA “AD Kodols”, SIA “ARMO plus” un SIA “Apsardzes dienests ADJ” darbībās) cena. Savukārt, nezinot konkurējošā piedāvājuma cenu, pastāv iespēja sagatavot neatkarīgu piedāvājumu, kā tas arī notika VAS “Valsts nekustamie īpšumi” organizētajā iepirkuma ietvaros. A.A. rīcībā nebija informācijas par V.A. piedāvājumā noteikto līgumcenu, un savu finanšu piedāvājumu no piegādātāju apvienības (SIA “AD Kodols”, SIA “ARMO plus” un SIA “Apsardzes dienests ADJ”) A.A. gatavoja*

²² KP 11.11.2011. Lēmums Nr.73 *„Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Sadzīves pakalpojumi”, AS „Gaiļezers” un SIA „VRV” darbībās”* - <http://www.kp.gov.lv/files/pdf/sOxPF5Jbro.pdf>

patstāvīgi. No KPI vēstules izriet, ka lietas materiālos nav pierādījumu tam, ka starp SIA "TORNIS" un SIA "AD Kodols" notikusi informācijas apmaiņa".

[81] KP viedoklis: Pirmkārt, kritiski vērtējams SIA "AD Kodols" argumentā norādītais, ka *"nezinot konkurējošā piedāvājuma cenu, pastāv iespēja sagatavot neatkarīgu piedāvājumu"*. Judikatūrā ir iedibināta prakse, ka, vērtējot pretendentu informācijas apmaiņu ar piedāvājuma noteikumiem publisko konkursu ietvaros, pietiek, ka tiek konstatēta informācijas apmaiņa ar piedāvājuma noteikumiem un netiek izvirzīta obligāta prasība, ka nepieciešams konstatēt vienošanos par cenu. LR Augstākās tiesas Senāts 29.06.2009. spriedumā Nr.SKA-234/2009 ir atzinis, ka *"Gan no Eiropas Kopienu tiesas judikatūras, gan Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā lietotā jēdziena "darbības (bezdarbības) noteikumi" izriet, ka netiek prasīta obligāta vienošanās tieši par preču vai pakalpojumu cenu. Aizliegta ir jebkura informācijas apmaiņa par tādiem konkurenta darbības (bezdarbības) noteikumiem, kas tā vai citādi var ietekmēt konkurējošā tirgus dalībnieka rīcību. Tā kā saimnieciskās darbības mērķis ir gūt ekonomisku labumu, jebkura tirgus dalībnieku darbība ir pamatā vērsta uz tā sasniegšanu, tādēļ vienošanās par darbības noteikumu saskaņošanu arī ir vērsta tieši vai netieši uz ekonomiska labuma gūšanu"*. Turklāt LR Augstākās tiesas Senāts augstāk minētajā spriedumā ir norādījis, ka *"cenu aptaujas gadījumā brīvu un godīgu konkurenci deformē vai kavē jebkādas ar šo aptauju saistītas informācijas apmaiņa starp konkrētā tirgus dalībniekiem, ja šī informācija ļauj prognozēt kāda cita tirgus dalībnieka dalību cenu aptaujā un tā rīcību, attiecīgi plānojot savu rīcību."*

Otrkārt, 18.06.2013., kad KP veica procesuālās darbības, A.A. paskaidroja, ka *"piedāvājumu līdzība skaidrojama ar to, ka A.A. visus dokumentus no visiem pretendentiem - arī SIA "TORNIS" saņēma un SIA "TORNIS" biroja telpās uz kāda no esošajiem datoriem tie tika arī sastādīti"*. Līdz ar to šajā gadījumā nav šaubu, ka SIA "AD Kodols" pārstāvis A.A. ne tikai piedāvājumus bija redzējis, tai skaitā piedāvājumos norādītās cenas, bet pats tos arī sastādīja/noformēja uz datora.

Tādējādi, ņemot vērā visu augstāk minēto, SIA "AD Kodols" arguments, ka A.A. nebija redzējis pārējo pretendentu piedāvājumu cenas, nav pamatots un ir noraidāms.

6.2. RRF SIA „TORNIS” viedoklis un argumenti

[82] Ievērojot KL 26.panta septītajā daļā noteikto, KP pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas nosūtīja 10.09.2013. vēstuli Nr.1557 RRF SIA „TORNIS”. Nosūtītajā vēstulē KP informēja administratīvā procesa dalībniekus par tiesībām iepazīties ar lietu, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju. 18.09.2013. RRF SIA „TORNIS” pārstāve iepazīnās ar lietas materiāliem.

[83] Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem 23.09.2013. tika saņemts RRF SIA „TORNIS” viedoklis un argumenti.

[84] RRF SIA "TORNIS" norāda, ka *"lietā nav pietiekami pierādījumi, lai konstatētu aizliegtas vienošanās esamību starp RRF SIA "TORNIS" un piegādātāju apvienību SIA "AD Kodols", SIA "ARMO plus" un SIA "Apsardzes dienests ADJ"."*

[85] KP viedoklis: uz augstāk minēto argumentu KP jau ir sniegusi savu izvērtējumu šā lēmuma 42. un 43.punktā, tādējādi uzskata, ka nav lietderīgi to atkārtot.

[86] RRF SIA "TORNIS" norāda, ka *"tam nebija informācijas par piegādātāju apvienības un/ vai A.A. plāniem piedalīties tajā pašā Iepirkumā, kurā RRF SIA "TORNIS" gatavoja kopīgu piedāvājumu ar piegādātāju apvienību. Apstākļi, ka A.A. pats gatavoja: gan piegādātāju apvienības cenas piedāvājumu RRF SIA "TORNIS", lai attiecīgi RRF SIA "TORNIS" būtu iespēja noformēt finanšu piedāvājumu, ņemot vērā no apakšuzņēmējiem saņemtās cenas par to pakalpojumu sniegšanu; gan piegādātāju*

apvienības piedāvājumu iesniegšanai VNĪ, nevar liecināt par to, ka RRF SIA "TORNIS" rīcībā bija informācija par piegādātāju apvienības plāniem piedalīties iepirkumā patstāvīgi un paralēli TORNIS apvienībai".

[87] KP viedoklis: Minētais arguments nav pamatots, jo šajā gadījumā abu pretendentu piedāvājumus gatavoja viena un tā pati persona, t.i., A.A.. Tas nozīmē, ka šādā situācijā nav objektīvi iespējams sagatavot divus neatkarīgus piedāvājumus, jo personas rīcībā ir informācija par abiem pretendentiem un to plāniem. Līdz ar to šajā situācijā RRF SIA "TORNIS" nav pamatoti norādīt, ka tam nebija informācija par piegādātāju apvienības plāniem piedalīties konkursā.

Ņemot vērā minēto, RRF SIA "TORNIS" augstāk minētais arguments nav pamatots un ir noraidāms.

[88] RRF SIA "TORNIS" norāda, ka "Vēstulē ir ietverts apgalvojums, ka saskaņota darbība tika vērsta pret brīvu konkurenci, taču vienlaikus nav ietverts skaidrojums, kādā tieši veidā tirgus dalībnieku rīcība tika vērsta pret konkurenci, un attiecīgi – kāds bija karteļa vienošanās mērķis. (...) Tātad izplatītākais karteļa vienošanās pamatmērķis ir cenu palielināšana tirgū. Konkrētajā gadījumā RRF SIA "TORNIS" piedāvājums un piegādātāju apvienības piedāvājumi (salīdzinājumā ar pārējo pretendentu piedāvājumiem Iepirkuma ietvaros) bija vislētākie. Tātad nevar tikt konstatēts mērķis palielināt cenas piedāvājuma ietvaros, iesaistoties karteļa vienošanā. Tāpat, ņemot vērā gan RRF SIA "TORNIS" apgrozījumu, gan katra no piegādātāju apvienības apgrozījumiem (kā arī kopējo piegādātāju apvienības apgrozījumu), nevar tikt konstatēts mērķis caur lētākām cenām piedāvājumos izstumt no tirgus pārējos tirgus dalībniekus".

[89] KP viedoklis: 10.09.2013. KP vēstulē Nr.1557 tika paskaidrots, ka šajā gadījumā no pretendentu saskaņotās rīcības ir cietis pasūtītājs, jo tas nav saņēmis divus neatkarīgi sagatavotus piedāvājumus, kas patiesi konkurē, bet gan tādus, kas ir savstarpēji saskaņoti. Tādējādi konkurence pretendentu starpā ir mazinājusies. Kas attiecas uz mērķi aizliegtu vienošanos gadījumā, tad jānorāda, ka LR Augstākās tiesas Senāts 29.06.2009. spriedumā Nr.SKA-234/2009 ir skaidrojis, ka "Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas izpratnē "mērķis" nenozīmē dalībnieka subjektīvo attieksmi, bet gan attiecīgās vienošanās objektīvu nozīmi un nolūku tajā ekonomiskajā kontekstā, kādā to ir domāts īstenot. Tas nozīmē, ka, ja tiek konstatēts, ka neatkarīgi tirgus dalībnieki ir vienojušies par piedalīšanos iepirkumā vai par šīs darbības noteikumiem, un ir pierādīts, ka šī konkrētā vienošanās izpaudusies kā saskaņota darbība, tad mērķis kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci "atklājās" pašās darbībās, kas noteiktas Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā. Pie tam, lai pierādītu pret konkurenci vērstu nodomu, pietiek ar pašu faktu, ka ir saņemta informācija no konkurējoša tirgus dalībnieka, ko neatkarīgs tirgus dalībnieks glabā kā komercnoslēpumu".

Ņemot vērā minēto, RRF SIA "TORNIS" arguments, ka nav saprotams, kādā veidā tā rīcība bija vērsta pret konkurenci jeb ka nebija saskatāms aizliegtas vienošanās mērķis, nav pamatots un ir noraidāms.

[90] RRF SIA "TORNIS" norāda, ka "konkrētajā gadījumā lietas materiālos nav uzradīts neviens pamatots pierādījums ne tikai tam, ka RRF SIA "TORNIS" rīcībā būtu bijusi informācija par piegādātāju apvienības plāniem piedalīties VNĪ iepirkumā, bet arī tas, ka TORNIS apvienības finanšu piedāvājumi būtu savstarpēji saskaņoti. Nevienā dokumentā (t.sk. sarunu protokolā ar V.A. un sarunu protokolā ar A.A.) nav norādes uz to, ka A.A. būtu bijis iesaistījies TORNIS apvienības finanšu piedāvājuma gatavošanā, vai, ka A.A. būtu bijusi informācija par TORNIS apvienības piedāvāto cenu Iepirkumā."

[91] KP viedoklis: Šajā gadījumā jānorāda, ka, “*gan no Eiropas Savienības tiesas judikatūras, gan Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā lietotā jēdziena “darbības (bezdarbības) noteikumi” izriet, ka netiek prasīta obligāta vienošanās tieši par preču vai pakalpojumu cenu. Aizliegta ir jebkura informācijas apmaiņa par tādiem konkurenta darbības (bezdarbības) noteikumiem, kas tā vai citādi var ietekmēt konkurējošā tirgus dalībnieka rīcību*”²³. Turklāt, pretēji augstāk minētajā argumentā norādītajam, no Saruna protokola ar V.A.²⁴ izriet, ka par to, vai RRF SIA “TORNIS” piedalīsies attiecīgajā konkursā, tiek apspriests ar A.A., tāpat arī sadarbība ar apakšuzņēmējiem, ar kādu cenu startēt konkursā un citi jautājumi konkursa ietvaros tiek koordinēti caur A.A. Piedāvājumu konkursam gatavoja V.A., A.A. un grāmatvede. Savukārt no saruna protokola ar A.A. izriet, ka viņš pats saņēma no abiem pretendentiem dokumentus un RRF SIA “TORNIS” telpās uz kāda no datoriem sastādīja abus piedāvājumus.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, RRF SIA “TORNIS” arguments, ka, ja nav vienošanās par cenu, tad nav konstatējama aizliegta vienošanās, kā arī par to, ka RRF SIA “TORNIS” nebija informācija par piegādātāju apvienības plāniem piedalīties konkursā, nav pamatots un ir noraidāms.

[92] RRF SIA “TORNIS” norāda, ka “*Vēstules 35.punktā ir norādīts, ka SIA “AD Kodols” datora mapē ar nosaukumu “konkursi 2011.g.-2013.g./2013.g/Valsts nekust.īpašumi” – tika atrasts piegādātāju apvienības finanšu piedāvājuma atšifrējums Konkursa iepirkuma priekšmeta 1.daļai “Fiziskās apsardzes pakalpojumi” ar kopējo summu – 45 238.92 LVL. Turpat atradās arī RRF SIA “TORNIS” Finanšu piedāvājuma atšifrējums Konkursa iepirkuma 1.daļai “fiziskās apsardzes pakalpojumi” ar kopējo summu – 45 232.92 LVL. Abi minētie dokumenti izveidoti 01.06.2013. ar nelielu laika starpību viens plkst.17:33, bet otrs plkst.17:48”. Līdz ar to apstākļi, ka divus mēnešus vēlāk šie dokumenti parādījās SIA “AD Kodols” datorā nevar norādīt uz saskaņoto darbību esamību laikā Iepirkuma ietvaros, t.i., pirms piedāvājuma iesniegšanas (pirms 22.04.2013.). Tādējādi arī Vēstulē minētais, ka “(..) piedāvājumi tika gatavoti uz viena datora, šajā gadījumā uz SIA “AD Kodols” datora (..)”, un ka tos gatavoja A.A., ir Padomes Izpilddirekcijas pieņēmums, kas nevar tikt apstiprināts ne ar vienu Lietas materiālos esošo dokumentu, pierādījumu”.*

[93] KP viedoklis: Šajā gadījumā to, ka abus piedāvājumus gatavoja viena un tā pati persona un uz viena un tā paša datora, apliecina A.A. sniegtie paskaidrojumi. Savukārt, kas attiecas uz SIA “AD Kodols” datorā atrasto informāciju, t.i., abu pretendentu finanšu piedāvājumu atšifrējumu, tad jānorāda, ka Iepirkuma organizētājs SIA “AD Kodols” 28.05.2013., bet RRF SIA “TORNIS” 07.06.2013., lai pārliecinātos, ka piedāvātā cena atbilst kvalitatīvu apsardzes pakalpojumu izmaksām, lūdza iesniegt “Finanšu piedāvājuma atšifrējumu”, nosakot termiņu – SIA “AD Kodols” līdz 03.06.2013., bet RRF SIA “TORNIS” līdz 10.06.2013. Savukārt procesuālo darbību rezultātā tika iegūta informācija no SIA “AD Kodols” datora, ka abi minētie finanšu piedāvājumu atšifrējumi tika sagatavoti uz viena un tā paša datora, abi dokumenti izveidoti 01.06.2013. ar nelielu laika brīža atstarpi (viens plkst.17:33, otrs plkst.17:48), tādējādi nerodas šaubas, ka dokumenti netika sagatavoti neatkarīgi, bet tāpat kā paši piedāvājumi savstarpēji saskaņoti, kas ir pretēji KL ietvertajam regulējumam. Minētais tikai apliecina, ka abi pretendenti darbojas saskaņoti, jo, lai arī Konkursa dokumenti (piedāvājumi) bija jāiesniedz līdz 22.04.2013., tas nenozīmē, ka pēc minētā datuma, t.i., pēc 22.04.2013., kad pasūtītājs pieprasīja finanšu piedāvājumu atšifrējumus, tie var tikt gatavoti uz viena datori un nevis neatkarīgi, bet savstarpēji saskaņoti. Finanšu piedāvājuma atšifrējums arī ir sensitīvi (komercnoslēpumu saturoši) dati, kas normālos

²³ Skat. LR Augstākās tiesas Senāta 29.06.2009. spriedums lietā Nr.SKA-234/2009, 18.punkts

²⁴ 18.06.2013. Sarunu protokols ar A.Aleksejevu, lietas materiālu 199.-203.lp.

konkurences apstākļos netiek atklāti konkurentam un tiek sagatavoti individuāli, nevis savstarpēji saskaņojot.

Ņemot vērā visu minēto, KP uzskata, ka minētais fakts tikai vēlreiz apliecina, ka minēto pretendentu darbībās ir konstatējama aizliegta vienošanās. Tādējādi RRF SIA "TORNIS" augstāk minētais arguments nav pamatots un ir noraidāms.

[94] RRF SIA "TORNIS" norāda, ka *"Ņemot vērā prasību pēc augstā pierādīšanas standarta tieši lietās, kas skar karteļu vienošanās, iestādes pienākums ir pierādīt aizliegtas vienošanās esamību, nevis, konstatējot pazīmes, kas tikai var norādīt (nevis norāda), izdarīt pieņēmumus par šādas vienošanās esamību starp tirgus dalībniekiem un uz tā pamata konstatēt pārkāpumu un piemērot naudas sodu"*.

[95] KP viedoklis: Pirmkārt, jānorāda, ka lēmums ir pamatots ar pierādījumiem lietā, kas gan norādīti, gan izvērtēti šā lēmuma 4. un 5.punktā. Otrkārt, attiecībā uz pierādīšanas standartu judikatūrā ir nodibināts, ka *"lielākajā daļā gadījumā pret konkurenci vērstu darbību vai nolīgumu pastāvēšana ir jāizsecina no noteikta skaita sakritību un norāžu, kuras, skatītas kopā un nepastāvot citam loģiskam izskaidrojumam, var veidot pierādījumu par konkurences normu pārkāpumu. Tātad par aizliegtu vienošanos esamību parasti liecina netieši pierādījumi, dažādu, savstarpēju faktu un apstākļu sakritība, to kopums"*²⁵. Līdz ar to karteļu lietās var arī nebūt tiešu pierādījumu, bet gan tikai pazīmes, sakritības, utt., kas, skatītas kopā, liecina par aizliegtas vienošanās pārkāpumu. Līdz ar to RRF SIA "TORNIS" augstāk norādītais arguments noraidāms.

[96] RRF SIA "TORNIS" norāda, ka *"Apstākļi, ka piedāvājumi tika iesniegti vienlaicīgi vēl neliecina par to, ka ir notikusi saskaņota rīcība, gatavojot piedāvājumus Iepirkumā. Tāpat arī TORNIS apvienības un piegādātāju apvienības piedāvājumu vizuālais izskats nevar liecināt par aizliegtās vienošanās esamību. Kā jau iepriekš tika norādīts A.A. strādā RRF SIA "TORNIS", līdz ar to ir loģiski, ka tam ir pieejamas visas formas, kas parasti tiek gatavotas iepirkuma ietvaros. (...) Tas, ka A.A. iesniedza abus piedāvājumus, nevar kalpot par pierādījumu tam, ka kāda no RRF SIA "TORNIS" tika informēta par šādu rīcību, vai ka piedāvājumi tika savstarpēji saskaņoti. Lietas izpētes laikā netika konstatēts, kā arī nevar tikt pierādīts ar pamatotiem pierādījumiem, informācijas apmaiņas vai vienpusējas informācijas atklāšanas fakts attiecībā uz TORNIS apvienības un piegādātāju apvienības finanšu piedāvājumiem"*.

[97] KP viedoklis: Visi lietas apstākļi ir jāvērtē kopsakarā. Minētajā gadījumā ne tikai fakts, ka A.A. nogādātāja abus piedāvājumus iepirkuma organizētājam, norāda uz pārkāpumu, bet gan visu faktu kopums: abi piedāvājumi ir vizuāli identiski noformēti; piedāvājuma cena (vienam pieskaitot LVL 6) sakrīt pat santīmos; vienādi noformētais tehniskais piedāvājums; pārstāvju sniegtie paskaidrojumi procesuālo darbību laikā; SIA "AD Kodols" datorā atrastā informācija. Minētie fakti kopumā norāda, ka abi piedāvājumi nav gatavoti neatkarīgi, kā tam būtu vajadzējis būt, tādējādi ir izdarāms secinājums, ka ir notikusi aizliegta vienošanās KL 11.panta pirmās daļas izpratnē.

Ņemot vērā minēto, KP uzskata, ka RRF SIA "TORNIS" arguments nav pamatots un ir noraidāms.

²⁵ Skat. Pirmās instances tiesas 15.03.2000. sprieduma apvienotajā lietā Nr.T-25/95 Cimenteries CBR SA vs Eiropas Kopienu Komisiju 1849.punktu).

7. Naudas soda aprēķins

7.1. Naudas soda piemērošanas vispārējais pamats

[98] Ņemot vērā konstatētos faktus un pierādījumus kopsakarā (lēmuma 4.2. un 4.3.punkts), kuru izvērtējums sniegts lēmuma 5.3.punktā, KP secina, ka RRF SIA „TORNIS”, SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” darbības atbilst KL 11.panta pirmajā daļā noteiktajam aizlieguma pārkāpuma tiesiskajam sastāvam. Pārkāpums izpaudies apstākļi, ka starp tirgus dalībniekiem ir notikusi informācijas apmaiņa, kuras mērķis bija kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci Latvijā, attiecībā uz dalību un tās nosacījumiem publiskajā iepirkumā.

[99] KL 12.panta pirmā daļa nosaka: „*Ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbības šā likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu*”.

[100] Saskaņā ar taisnīguma principu par katru izdarīto pārkāpumu pārkāpējam jāpiemēro samērīgs sods. Turklāt administratīvā akta izdošana un pārkāpēju sodīšana ir nepieciešama, lai atturētu citus tirgus dalībniekus no KL pārkāpuma izdarīšanas. Eiropas Savienības Tiesa, tostarp, ir norādījusi, ka rīcības brīvība naudas sodu noteikšanā ir vērsta uz to, lai mudinātu uzņēmumu rīkoties, ievērojot konkurences tiesību normas (skat. Pirmās instances tiesas 08.10.2008. spriedumu *SGL Carbon AG (Vācija) pret Eiropas Kopienu Komisiju* lietā Nr.T-68/04). Ja aizliegtās vienošanās pārkāpums noticis starp tirgus dalībniekiem, kas darbojas vienā tirgus līmenī (konkurentiem), tad saskaņā ar KL 12.panta trešo daļu KP ir tiesīga uzlikt konkurentiem naudas sodu līdz 10 procentu apmēram no to pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 500 latu katram. Lai noteiktu naudas soda apmēru, KP vērtē pārkāpumus atbilstoši MK 29.09.2008. Noteikumiem Nr.796 „*Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem*” (turpmāk - Noteikumi Nr.796), kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmajā daļā noteiktajiem pamatprincipiem.

[101] Noteikumu Nr.796 3.punktā ir noteikts, ka naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas.

7.2. Pārkāpuma smagums

[102] Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 13.punktu, nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.

[103] Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 14.punktu, nosakot pārkāpuma **smaguma** pakāpi, ņem vērā:

(a) Pārkāpuma **veidu**. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 15.punktu horizontālās karteļu vienošanās uzskata par sevišķi smagu pārkāpumu. Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Noteikumu Nr.796 18.4.apakšpunktu, pēc pārkāpuma veida naudas soda apmērs var būt no 1,5 līdz 7 procentiem no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma.

(b) Pārkāpuma radītās **sekas** – KP uzskata, ka minētā vienošanās kavēja, ierobežoja un deformēja konkurenci, jo pasūtītājs šādas tirgus dalībnieku rīcības rezultātā nav saņēmis patiesi konkurējošus, bet gan tikai konkurenci imitējošus piedāvājumus.

(c) Katra iesaistītā tirgus dalībnieka **lomu** pārkāpumā. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 16.punktu un tā apakšpunktiem, izvērtējot katra pārkāpumā iesaistītā tirgus dalībnieka lomu, ņem vērā, vai pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem: tirgus dalībnieks bijis pārkāpuma iniciators; pārkāpumā tirgus dalībniekiem bijusi aktīva vai pasīva loma.

Lietā tika iegūta informācija, ka A.A., kas ir SIA „AD Kodols” valdes loceklis un RRF SIA „TORNIS” apsardzes dienesta vadītājs, bija pārkāpuma iniciators/organizētājs, ko apliecina, t.sk., paša A.A. sniegtie paskaidrojumi (29.punkts). Turklāt jāņem vērā arī fakts, ka RRF SIA „TORNIS” pieļāva šādu A.A. prettiesisku rīcību un nenorobežojās no šādas prettiesiskās rīcības.

Novērtējot izdarītā pārkāpuma smagumu, kā arī A.A. iniciatora lomu pārkāpumā, kā arī to, ka RRF SIA „TORNIS” apzinājās un pieļāva šādu A.A. rīcību, SIA „AD Kodols” un RRF SIA „TORNIS” naudas sods nosakāms 2,5 procentu un SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” 1,5 procentu apmērā no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma. 2012.gada neto apgrozījums: SIA „AD Kodols” – LVL 11 724; RRF SIA „TORNIS” – LVL 304 545; SIA „ARMO plus” – LVL 11 755; SIA „Apsardzes dienests ADJ” – LVL 988. Ņemot vērā minēto, naudas sods ir nosakāms: RRF SIA „TORNIS” – LVL 7 613,62; savukārt SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” saskaņā ar KL 12.panta trešo daļu, naudas sods katram nosakāms LVL 500.

7.3.Pārkāpuma ilgums

[104] Vērtējot pārkāpuma ilgumu, secināms, ka pārkāpums nepārsniedz gadu, jo tas ir attiecināms uz konkrēto Konkursu, kas tika izsludināts 2013.gada aprīlī.

[105] Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 19.1.apakšpunktu, ja pārkāpuma ilgums nepārsniedz gadu, saskaņā ar šo noteikumu 18.punktu noteikto naudas soda apmēru nepalielina.

7.4. Atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi

[106] KP, izvērtējot lietas materiālus, nav konstatējusi, ka pastāvētu Noteikumu Nr.796 21. vai 23.punktā minētie atbildību pastiprinošie vai mīkstinošie apstākļi.

8. Nolemjošā daļa

Ievērojot iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 3.punktu, 11.panta pirmo daļu, 12.panta pirmo un trešo daļu, Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.796 „*Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem*” 3., 13., 14., 15., 16., 17.punktu un 18.4., 19.1. apakšpunktu, kā arī Administratīvā procesa likuma 8., 13., 65. un 66.punktu, Konkurences padome

nolēma:

1. Konstatēt Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu RRF SIA „TORNIS” un piegādātāju apvienības – SIA „AD Kodols”, SIA „ARMO plus” un SIA „Apsardzes dienests ADJ” – darbībās.
2. Uzlikt RRF SIA „TORNIS” naudas sodu LVL 7 613,62 (septiņi tūkstoši seši simti trīspadsmit latī un 62 santīmi) apmērā. Uzlikt par pienākumu naudas sodu 45 (četrdesmit piecu) dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (saņēmējs: Valsts kase reģ. Nr.90000050138, konta Nr.LV78TREL1060001019900, kods: TREL22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu, un 10 dienu laikā pēc naudas soda samaksas paziņot par to Konkurences padomei.

3. Uzlikt SIA „AD Kodols” naudas sodu LVL 500 (pieci simti lati un 00 santīmi) apmērā. Uzlikt par pienākumu naudas sodu 45 (četrdesmit piecu) dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (saņēmējs: Valsts kase reģ. Nr.90000050138, konta Nr.LV78TREL1060001019900, kods: TRELLV22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu, un 10 dienu laikā pēc naudas soda samaksas paziņot par to Konkurences padomei.
4. Uzlikt SIA „ARMO plus” naudas sodu LVL 500 (pieci simti lati un 00 santīmi) apmērā. Uzlikt par pienākumu naudas sodu 45 (četrdesmit piecu) dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (saņēmējs: Valsts kase reģ. Nr.90000050138, konta Nr.LV78TREL1060001019900, kods: TRELLV22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu, un 10 dienu laikā pēc naudas soda samaksas paziņot par to Konkurences padomei.
5. Uzlikt SIA „Apsardzes dienests ADJ” naudas sodu LVL 500 (pieci simti lati un 00 santīmi) apmērā. Uzlikt par pienākumu naudas sodu 45 (četrdesmit piecu) dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (saņēmējs: Valsts kase reģ. Nr.90000050138, konta Nr.LV78TREL1060001019900, kods: TRELLV22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu, un 10 dienu laikā pēc naudas soda samaksas paziņot par to Konkurences padomei.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

S.Ābrama